

*„Imádott hazám feldicsőülésére
intézem minden erőmet.”
(Táncsics Mihály)*

A Táncsics Mihály Szakközépiskola,

Szakiskola és Kollégium

*Pedagógiai programja
és
helyi tanterve*

2014.

1. kötet

Tartalomjegyzék

I.	Nevelési program	3
1.1.	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	3
1.2.	Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	7
1.3.	A teljes körű egészségfejlesztési és környezeti nevelési programja.....	9
1.4.	Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok....	13
1.5.	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	15
1.6.	A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	17
1.7.	A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje az intézményi döntési folyamatban	22
1.8.	A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái	25
1.9.	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos feladatok helyi rendje.....	25
1.10.	Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	27
1.11.	A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei.....	29
1.12.	A felvétel és az átvétel - Nkt. keretei közötti - helyi szabályai, valamint szakképző iskola tekintetében a szakképzésről szóló törvény felvételre, átvételre vonatkozó rendelkezései.....	35
II.	Helyi tanterv	37
2.1.	A kerettanterv által meghatározott óraszám felett kötelező tanórai foglalkozások, továbbá az azon felüli a nem kötelező tanórai foglalkozások tananyaga, a kötelezően vagy szabadon megválasztható tanórai foglalkozások megnevezése és órászáma	37
2.2.	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevételi lehetőségének biztosításának kötelezettségét.....	38
2.3.	A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	39
2.4.	A választható tantárgyak, foglalkozások, ezek esetén a pedagógusválasztás szabályai.....	39
2.5.	Az érettségi vizsgatantárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei	40
2.6.	A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése, formái	40
2.7.	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	44
2.8.	A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	45
2.9.	Az egészségnevelés és a környezeti nevelés elvei.....	47
2.10.	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	51
2.11.	A tanuló jutalmazása, a tanuló magatartása és szorgalma értékelésének elvei	52

I. Nevelési program

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Iskolánk pedagógiai programjának alapelvei és céljai

A nevelés egészét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint a fenntartható fejlődésre és az egészséges életmódra nevelés határozzák meg.

Intézményünk pedagógiai kultúráját az egyéni bánásmódra való törekvés, a gyermek, a tanuló elfogadása, a bizalom, a szeretet, az empátia, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének ellenőrzése és a gyermek, tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jellemzi

Ez alapján **kiemelt törekvésünk:**

Szeretet, példaadás, következetes pedagógiai munka.

Erkölciség: az emberi együttélés alapvető követelményét elvben és gyakorlatban is igyekszünk megmutatni és ilyen életre nevelni tanulóinkat.

A nemzeti, kulturális és iskolai közösségi hagyományok tisztelete és ápolása.

A magyarságtudat és az európai identitás elmélyítése.

Az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete.

Felelősségtudat: ismerje és érezze ennek a különösen fontos jellemvonásnak a szükségességét, a döntések és cselekedetek munkatársakra, közösségekre gyakorolt hatását.

Differenciált bánásmód és oktatás: a pedagógus a munkája során igazodik a tanuló személyiségéhez, az oktatás során az adottságaihoz és képességeihez.

Minőségi munka: mindenkor követelmény, ma az egyik legfontosabb tényező, hogy a gyermek a nevelés-oktatás során megértse és elsajátítsa a mobilis ember fő jellemzőit. Ennek segítségével be tudjon kapcsolódni a gazdasági élet gyorsan változó rendszerébe.

A fenti célkitűzést a nevelés-oktatás során, az alábbi területeken kívánjuk elérni:

Kiemelt célok		Feladatok
1. Erkölcsi alapok	<ul style="list-style-type: none"> - Az emberi együttélés szabályrendszerének ismertetése, megkövetelése - lelkiismeret, szakmai lelkiismeret fejlesztése - szabadság helyes alkalmazása - társadalmi szolidaritás nélkülözhetetlenség 	<ul style="list-style-type: none"> - személyes példamutatás - az emberi és szakmai igényesség fejlesztése - toleranciára való ösztönzés
2. Munka és minőség	<ul style="list-style-type: none"> - elérni, hogy a tanulók a tervszerű és kitartó munkát a siker és érvényesülés alapjának tartásuk - elfogadtatni, hogy az önmagunkkal szemben támasztott követelmények a társadalommal szembeni elvárások alapját képezik 	<ul style="list-style-type: none"> - példát mutatni a tanári munka minőségével - serkenteni a tanulók aktivitását, feladatvállalását - elismerésben részesíteni a kimagasló teljesítményt
3. Hazafias nevelés	<ul style="list-style-type: none"> - a nemzet múltjának, hagyományainak megismertetése - kimagasló magyar személyiségek munkásságának átörökítése, példaállítása - nemzeti identitás erősítése 	<ul style="list-style-type: none"> - ösztönözni a tanórai, vagy tanórán kívüli nemzettudatot erősítő tevékenységeket - ösztönözni az élményalapú gyűjtőmunkát, hagyományápolást
4. Tanulás	<ul style="list-style-type: none"> - eredményes tanulási módszerek technikák elsajátítása - emlékezet fejlesztése - önművelődés igényének kialakítása 	<ul style="list-style-type: none"> - valamennyi értelmi képesség fejlesztése - érdeklődés felkeltése különböző témák iránt - könyvtárhasználat hatékonyságának növelése, - internet lehetőségeinek kihasználása az önálló ismeretszerzésben
5. Személyiség fejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> - céltudatosság - önmenedzselés - vállalkozói képességek - önállóság, kreativitás, határozottság folyamatos megújulás 	<ul style="list-style-type: none"> - nyugodt iskolai légkör kialakítása - pontosan megfogalmazott szabályok - együttműködési készség fejlesztése - konfliktuskezelési technikák képességek fejlesztése
6. Testi- lelki egészség	<ul style="list-style-type: none"> - életelvvé tenni a testi-lelki egészséggel való törődést - tudatosság kialakítása az életmód kialakításában - ápoltságra való nevelés - test és lélek harmonikus nevelése, belső béke és egészség összefüggéseinek 	<ul style="list-style-type: none"> - segítségnyújtás a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzésében - krízishelyzetbe jutottak segítése - a szexuális kultúra és magatartás kérdésein keresztül felkészíteni a családi életre - sportegyesületekben résztvevők támogatása

	ismertetése	- versenyek kirándulások szervezése
7. Alkotóképesség	- elérni, hogy a tanuló ne reprodukív, hanem alkotó legyen - problémamegoldó készség fejlesztése - növelni az alkotó munka iránti vágyat	- ösztönözni a tanulmányi versenyeken való részvételt - teret nyitni az egyéni törekvések megvalósításának - szakkörök szervezése a tehetség kibontakoztatására, helyi alkotások bemutatása
8. Környezeti nevelés	- a lokális és globális problémák iránti érzékenység felkeltése - környezetkímélő magatartásra nevelés - környezet értékeinek szépségének értékelése, megóvása - tisztaság iránti igény fokozása	- szűkebb környezet harmóniájának megteremtése - felelős társadalmi magatartás kialakítása - együttműködés a környezeti konfliktusok kezelése és megoldása terén
9. Állampolgári aktivitás	- az iskolai közélet feltételeinek biztosítása formálása - a diákönkormányzat keretén belül felkészítés az állampolgári jogok gyakorlására	- állampolgári ismeretek életszerű tanítása - az iskolai életet az állampolgári aktivitás első állomásává tenni

Általános oktatási célok

A felvétel a 9. szakközépiskolai és a 9. szakiskolai évfolyamokra a - jogszabályoknak megfelelően- felvételi eljárás keretében történik.

A szakközépiskola általános célja a képességek fejlesztése a közismereti és szakmai képzés szerves egységében.

A követelményeiben heterogén környezetből érkező tanulók igényeinek és lehetőségeinek megfelelően felkészülhetnek az érettségit követően szakmai tanulmányokra, illetve a felsőfokú képzésben való részvételre is, attól függően, hogy közép- vagy emelt szintű érettségire vállalkoznak.

Fontos, hogy a tanulók alkalmassá váljanak az önálló, felelős döntésre, érezzék a folyamatos szakmai fejlődés szükségességét.

Olyan naprakész ismeretek átadása, amelyeket a további tanulmányok, ill. munka során tudnak használni. Az általános műveltség megszerzése mellett gyakorlati jártasságot is szerezzenek a szakmájukban.

A közismereti tárgyak segítségével fejlesztjük a tanulók képességeit, csökkentjük a korábban kialakult tudásbeli hátrányt, előkészítve ezzel az eredményes szakmai képzést.

Konkrét oktatási célok

Előrehozott szakképzés 1/9-3/11 évfolyama

Az általános iskola nyolcadik évfolyam után, az újra 3 éves képzés, a közismereti tárgyakból megvalósuló kompetencia-fejlesztést követően az OKJ-ban szereplő szakma elméleti és gyakorlati ismereteinek eredményes elsajátítása, sikeres szakmai vizsga letétele.

Szakközépiskola 9-12 évfolyama

Szakközépiskolában az érettségi vizsgára való felkészítésben kiemelt helyen szerepel a nyelv, matematika testnevelés, és történelem tantárgyak oktatása, biztosítva az emelt szintű érettségi lehetőségét is. Az érettségi ötödik tantárgya –a törvényi előírásoknak megfelelően- a szakmai alapozó ismeretek.

Ágazati középiskolára épülő szakmai képzés

Középiskolára épülő szakmai képzés az érettségihez kötött OKJ-szerinti szakmákra való felkészítést jelenti. Építve az alaposabb általános képességekre; a tanulók jelentős mértékben önálló tanulással sajátítják el a szükséges szakmai ismereteket. Még inkább megalapozva ezzel az „egész életen át való tanulást”.

Iskolánk Helyi Tantervét az Oktatási Miniszter által kiadott Kerettanterv alapján készíti el, figyelembe véve az egyes tantárgyakra vagy tantárgycsoportra előírt időkeretet. Az egyes tantárgyak tananyagtervének összeállítását az illetékes Szakmai Munkaközösség készíti el, majd megvitatás után elfogadásáról a Nevelőtestület dönt.

A Helyi Tanterv tartalmazza az érettségi vizsga vizsgatárgyainak vizsgakövetelményét is.

A Pedagógiai Programunk összeállításánál figyelembe vesszük az iskolán belüli átjárhatóság megvalósíthatóságát is.

A nevelőmunka eszközei, eljárásai:

A nevelés eszközei, eljárásai mindig kapcsolatban vannak a nevelés módszereivel. Igazodniuk kell:

- a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességéhez
- a nevelők személyiségéhez, pedagógiai kulturáltságához, felkészültségéhez, vezetői stílusához

Mivel nincs két egyforma gyermek, két egyforma pedagógus, a nevelési módszereket úgy kell megválasztani, hogy azok a leghatékonyabb alkalmazást tegyék lehetővé. Esetenként szükséges a módszerek kombinációjának alkalmazása

Tárgyi eszközeink: szakszertáraink, tantermeink legkülönbözőbb tárgyai audiovizuális eszközeink, média eszközeink, amelyeket a nevelésben eredményesen felhasználhatunk egy-egy részfeladat sikeres megoldása érdekében.

Nevelési eszközrendszerünket pozitív értelmű nevelési céljaink elérése érdekében alkalmazzuk. Személyi vagy tárgyi eszközeink nevelési folyamatunkban részfeladatokat oldanak meg és ezzel nevelésünk hatékonyságát emelik.

Nevelési módszereink:

Közvetlen: a nevelő személyes kapcsolat révén hat a tanulóra

Személyi eszközeink: nevelőink személyes hatásának eszközei; beszéde, hangja, gesztusai, mimikája, egész személyes megjelenése.

Közvetett: a nevelő hatás a tanulói közösségen keresztül érvényesül

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

		Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1.	Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	Követelés Gyakorlás Segítségadás Ellenőrzés Ösztönzés	A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése. Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. Hagyományok kialakítása, ápolása
2.	Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	Elbeszélés Tények és jelenségek bemutatása Műalkotások bemutatása A nevelő személyes példamutatása	A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
3.	Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	Magyarázat, beszélgetés A tanulók önálló elemző munkája	Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról, megfelelő konfliktuskezelés

1.2. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Céljaink: elősegíteni a tanulók harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarat tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő, tudatos fejlesztése révén. Erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a közérdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat nevelni. Kiemelt cél a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetség gondozás.

„Az ember sohasem teljes, létezése a valamivé válásban rejlik”. Feladatunk nem lehet más, minthogy tanulóink a nevelés folyamán egyre adaptívabbá, kreatívabbá, életképesebbé váljanak. A pozitív értékrend kialakítása, megszilárdulása a személyiségfejlődés legfontosabb feltétele. Eredményessége attól függ, hogy mennyire ismerjük a segítő fejlődést, annak

alapvető jellemzőit, tudva azt, hogy azonos életkorúak fejlettsége nagyon különbözhet egymástól. Különböző lehet a szabálytudatuk, önértelmezésük, szociális helyzetük. Nevelésünk folyamatos és egymásra épülő kell, hogy legyen. Azáltal hogy a tanulók személyi érettségét serkentjük, ma még nem értékelhető módon saját felnőttkori probléma és konfliktus megoldási módjaikat is megalapozzuk. Úgy kell nevelnünk, hogy a képzésből kikerülő tanulók képesek legyenek reálisan felmért, idejében végrehajtott pályaorientációra, önmaguk menedzselésére, érdekeik érvényesítésére, a demokrácia működtetésére, a szociális beilleszkedésre. Átgondolt, az iskola minden pedagógusára, szakoktatójára vonatkozó nevelőmunkára van szükség. Szoros kapcsolatot kell tartani a szülőkkel, külső gyakorlati helyek szakoktatóival, kollégiumi nevelőkkel.

A személyiségfejlesztés **következetes** pedagógiai odafigyelést, hozzáállást és az egyes tanulók személyes bevonását igénylő akciósorozat. Célja, hogy a tanulók saját személyiségükkel tisztába legyenek, és tudatosan alakítsák egyéniségüket. Legyenek érzékenyek egymás iránt. Olyan felismerési mechanizmust kell kiépíteni a tanulóknak, amely lehetővé teszi, hogy motiválhatók legyenek a külső ingerekkel szemben (pl. kérés, ígéretés, fenyegetés, dicséret, bírálat).

A pedagógus egyéniségének, életvitelének, a **példaadás**nak nagyon fontos szerepe van. Figyelmes nevelői segítség nélkül az élményszükséglet megrekedhet az üres, csupán az erejükkel ható ingerek szükségletének szintjén, szélsőséges esetben a pótszerek kínálta élményekhez való kötődés is kialakulhat.

Nevelésnek csak a pozitív irányú személyiségfejlődés tekinthető. Nagy szerepet kap a folyamatban az élmény és az információ, az alkotó játék és az alkotás, a családi háttér feltérképezése és az egyéni célok ismerete.

Mindezekből adódóan feladataink a következők:

- Az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete.
- Önismeret, önkontroll.
- Az egyén és a közösség viszonyának, szociális kapcsolatrendszerének kiépítése, a kulturált viselkedés, felelős magatartás kialakítása.
- A hazaszeretet elmélyítése.
- Az állampolgári jogok aktív gyakorlásához szükséges kompetenciák átadása.
- A családi és a közösségi kapcsolatok elmélyítésének támogatása.
- Empátiaképesség fejlesztése, interperszonális kapcsolatok, tolerancia, szolidaritás
- Az előítéletek felismerése és felismertetése, kiküszöbölése Előnyös oldalaink bemutatása, jó benyomás keltés képességének fejlesztése, egészséges önbizalom formálása.
- Rangsorképzés sajátosságának fejlesztése, szocializálása.
- Mentálhigiénia tudatos formálása, testi-lelki egészség igényének felkeltése, környezet védelme.
- Biztos tudás megszerzéséhez szükséges tanulási módszerek elsajátíttatása.
- Döntéshozatal alapjainak ismerete, a jó alternatívák kiválasztása.
- Felkészítés az élethosszig tartó tanulásra és az esetleges pályamódosításra.
- Tulajdonosi szemlélet, vállalkozási képesség, az egész személyiség kreatív-növekedését elősegítő nevelés
- Szakszerű balesetmentes munkavégzés egyénileg és csapatban. Az erőfeszítés és az általa létrehozott szellemi és anyagi javak megbecsülése
- A veszélyhelyzetek felismerése, megelőzése, kezelése
- Együttműködés, empátia, felelősségvállalás
- Pozitív emberi értékek, tulajdonságok kialakítására törekvés (a szeretet, a jóság, a becsületesség, az őszinteség, az önzetlenség, a szorgalom, a segítőkészség, a tolerancia, a felelősségérzet példáinak erősítése)

- Helyes önismeretre nevelés és énkép kialakulásának segítése (az értelmi és az érzelmi oldal egészséges arányának kifejtésére törekvés, a sikerek és kudarcok feldolgozásának segítése)
- A stressz és a frusztráció leküzdésének segítése
- Az együttműködési képesség és az egészséges versenyszellem kialakítása, az empátia képességének fejlesztése (különös tekintettel a sajátos nevelési igényű tanulók integrációjára)
- A kezdeményezőkézség, az önállóság, a személyiség maximális tisztelete (az emberi identitás megőrzése, a másság vállalása, elfogadása és elfogadtatása – különös tekintettel a magyar állampolgárságú, de kisebbséghez tartozó, valamint a nem magyar állampolgárságú tanulókra).
- Az előítéletek leküzdése
- A játék személyiségformáló erejének felismertetése és erősítése
- A nyelvi, kulturális, vallási és egyéb sokszínűség elfogadtatása, az emberi jogok teljes körű tisztelete
- a tanulók szülőhelyhez, hazához való kötődésének erősítése, a hagyományok időszakos megjelenítése kiállítás formájában is

Ezeknek a pedagógiai feladatoknak a következetes megvalósításával érheti csak el az iskola azt a célját, hogy diákjai érett, stabil, autonóm személyiségként jussanak el a felnőttkor küszöbére.

A középfokú nevelési-oktatási szakasz folyamán iskolánkban, a szakiskolában 3 évet töltenek a tanulók, a szakközépiskolában 4 évet, erre épül a technikus képzés 1 éve. Hisszük és valljuk, hogy a vizsga kimenetnek visszaható fegyelmező ereje van.

Az oktatás és nevelés legfontosabb színterei: a szakmai, közismereti osztályfőnöki órák, a gyakorlati foglalkozások és az iskolai rendezvények, kollégista tanulóknál a kollégiumban töltött idő. A tehetséggondozás során történik a tanulók felkészítése a szakmai és kulturális versenyekre a szakkörökön az érdeklődő tanulók bővíthetik ismereteiket, kis közösséget tudnak létrehozni és elősegíti szabadidő hasznos eltöltését. A korrepetálásokon a sajátos nevelési igényű tanulók felzárkóztatása történik.

A testi nevelés elsősorban a testnevelés és a biológia egészségnevelés órákon, a sportkörökben, a sportegyesületekben sportversenyeken, gyakorlati munkahelyeken valósul meg. A tanulók évente kétszer orvosi vizsgálatokon vesznek részt, ahol a problémák egy része kiszűrhető.

1.3. A teljeskörű egészségfejlesztési és környezeti nevelési programja

Céljaink: az ember és a természet kölcsönös egymásrataltságának megismertetése tudatosítása a globális gondolkodás, a korszerű ökológiai szemlélet kialakítása.

Az egészséges életvitel fontossága, a környezeti és civilizációs ártalmak felismertetése (rendszeres testmozgás, túrák, betegséget megelőző tevékenységek)

A természeti és a mesterséges környezet ápolása és megóvása

A mindennapos testedzés változatos lehetőségeinek megteremtése az iskolában.

Alakuljon ki a tanulóknál a szűkebb és környezetéért (lakóhelye) felelős tevékeny magatartás.

Tudatosítsuk a tanulóknál, hogy ne ártsanak önmaguknak, ne tegyék ki veszélynek sem testüket, sem lelküket, kerüljenek minden olyan ártalmat, amely egészségüket veszélyezteti.

A diákok az egészségfejlesztés terén szerzett ismereteik, készségeik és jártasságaik birtokában felismerjék a kiegyensúlyozott életmód és életvitel jelentőségét saját egészségük szempontjából. Legyenek tisztában azzal, hogy az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, és szociális jóllét állapota, valamint, hogy a mindennapi életvezetés, az életmódbeli szokások fogják döntő mértékben meghatározni későbbi egészségi állapotukat, életkilátásaikat.

Csak megfelelő ismeretek, új szemlélet teszi lehetővé annak felismerését, hogy a környezetvédelem nem öncélú tevékenység, hanem önmagunk, társadalmunk, anyagi és szellemi javaink védelmére, utódaink egészségének, a jövő nemzedékek életfeltételeinek megmentésére, megjavítására irányul.

Az iskolai egészségfejlesztés akkor hatékony, ha teljeskörű. Ez az alábbiak teljesülését jelenti:

1. ha nem szűkül le egyik-másik beavatkozási területre, hanem mindegyik fő egészségkockázati tényezőt befolyásolja;
2. ha nem szűkül le egy-egy akció időtartamára, hanem az iskola mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen jelen van;
3. ha nem szűkül le egy iskolai közösség valamelyik részére, hanem az egészségfejlesztést megvalósító iskola minden tanulója részt vesz benne;
4. ha nem szűkül le a tantestület egyes tagjaira, hanem a teljes tantestület részt vesz benne; és
5. ha nem szűkül le az iskolán belüli közösségre, hanem bevonja a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét (pl. fenntartó) is.

A teljeskörű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alappeladatot rendszeres végzését jelenti - minden tanulóval, a teljes tantestület és a szülők bevonásával, szakmai ellenőrzés és megfelelő finanszírozás mellett:

- **egészséges táplálkozás** megvalósítása (lehetőleg a helyi termelési helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- **mindennapi testnevelés/testedzés** minden gyermeknek (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt jól végzett tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);
- **személyközpontú pedagógiai módszerekkel** és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok stb.) a tanulók érett személyiséggé válásának elősegítése;
- számos egyéb téma között (felsorolásukat lásd alább) környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló **egészségfejlesztési (modulszerű) témák hatékony oktatása.**

A megvalósítás módjai

Kiemelt szerepe van a természettudományos tantárgyak, testnevelés, szakmai ismeret, anyagismeret munkavédelem tantárgyak tanárainak a gyakorlati oktatóknak valamint az osztályfőnököknek és a kollégiumi nevelőknek.

A biológia tantárgy keretén belül a tanulók elsajátítják az élőlények - köztük az ember - életfeltételeit, a szervezetük működését, a leggyakoribb betegségeket, fertőzéseket és ezek megelőzésének módjait.

A kémia tantárgy tanulása során foglalkoznak a vegyszerek legfontosabb tulajdonságaival, kezelésükkel, felhasználásukkal, tárolásukkal, környezeti veszélyeikkel, megsemmisítésük módjaival.

A földrajz tantárgy tanulása során a tanulók megismerik a globális világproblémákat, azok természeti és társadalmi következményeit, az egyéni és közösségi felelősség szerepét.

A szakmai elméleti és a gyakorlati oktatáson a tanulók megismerkednek a választott mesterségük során alkalmazott anyagok használatával a balesetek megelőzésével a gépek szakszerű használatával, a keletkezett hulladékok tárolásával, hatástalanításával.

Az iskola minden pedagógusa az oktató-nevelő munkája során minden lehetőséget kihasznál arra, hogy a diákokat egészséges életmódra és környezete védelmére, szépítésére nevelje.

Az osztályfőnöki órákon a következő témakörök kapcsolatosak az egészségnevelési és a környezetnevelési programmal.

Az egészségfejlesztési ismeretek ajánlott témaköre az, iskolában:

- Az egészség fogalma.
- A krónikus beteg egészsége.
- Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségünk.
- A környezet egészsége.
- Az egészséget befolyásoló tényezők.
- Szájhygiénia.
- A jó egészségi állapot megőrzése.
- A betegség fogalma.
- Megelőzhető betegségek.
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása.
- Lelki eredetű táplálkozási zavarok.
- A beteg ember táplálásának sajátosságai.
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséghez szükséges testmozgás.
- A szervezet fejlődése testmozgással és annak hiányában.
- A felnőtt szervezet működése testmozgással és annak hiányában.
- Gerincvédelem, gerinckímélet.
- Balesetek, baleset-megelőzés.
- A lelki egészség.
- Önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik önértékelésének segítésében.
- A két agyfélteke harmonikus fejlődése.
- Az érett, autonóm személyiség jellemzői.
- A társas kapcsolatok.
- A nő szerepei.
- A férfi szerepei.
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs.
- A családi élet - kapcsolat a család tagjai között; közös tevékenységek.
- A gyermekáldás.
- A várandósság alatti hatások a gyermek fejlődésére.
- A gyermek fejlődését elősegítő viszonyulás a gyermekhez - családban, iskolában.
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játék-szenvedély, internet- és tv-függés).

- Művészeti és sporttevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai.
- A média egészséget meghatározó szerepe.
- Médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja.
- Fogyasztóvédelem.
- Az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás.
- Tartós egészségkárosodással élő társakkal együttélés, a segítségre szorulóknak segítése.
- Iskola-egészségügy igénybevétele.
- Az egészségügyi ellátórendszer többi elemének igénybevétele.
- Otthoni betegápolás.

A teljeskörű iskolai egészségfejlesztés az idevágó nemzetközi és hazai szakirodalom bizonyítékai szerint az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a hatékonyság növekedését:

- a tanulási eredményesség javítása;
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése;
- bűnmegelőzés;
- a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;
- az önismeret és önbizalom javulása;
- az alkalmazkodó készség, a stressz kezelés, a problémamegoldás javulása;
- érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző megbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek) elsődleges megelőzése;
- a társadalmi tőke növelése.

A testi nevelés a fizikai kondíció, állóképesség javításának aktív szinterei:

A testnevelés órák, kondicionáló terem, iskolai sportkörök, sportegyesületek, úszás, kerékpározás, futás, iskolai bajnokságok, városi bajnokságok, túrázás.

A testnevelő tanárok évente felméri a diákok fizikai erőletét, állóképességét, teljesítményét.

A rendszeres mozgás csoportos végzése nemcsak fizikailag, hanem lelkileg is erősíti a tanulókat. Baráti kapcsolatok alakulnak ki, fokozódik a felelősségérzet, javul a közösségi szellem.

Fontos feladata van az egészséges életmódra nevelésben az iskolai orvosnak, a védőnőnek és a főállású ápolónőnek:

- felméri a tanulók egészségi állapotát,
- a beteg tanulókat megvizsgálják, szükség esetén szakorvoshoz irányítják,
- elbírálják a tanulók pályaalkalmasságát,
- beadják a kötelező védőoltásokat,
- propagálják a fakultatív védőoltásokat (hepatitis, influenza),
- elsősegélyt nyújtanak rosszullét és baleset esetén,
- egészségügyi előadásokat tartanak (drog prevenció),
- kortárs segítő tanfolyamokat szerveznek.

A testi épség megóvását biztosítják a rendszeres balesetvédelmi oktatások, a munkavédelmi felszerelések alkalmazásai.

A rendszeres táplálkozás is az egészséges életmód része. Az iskolai menzán lehetőség van meleg étkezés igénybevételére. Sajnos a tanulók nem túl nagy számban élnek ezzel a lehetőséggel. Folyamatos meggyőzésre van szükség.

A lelki egészség megőrzésében az osztályfőnökökön kívül az iskolai pszichológusnak van fontos szerepe.

Igény esetén a problémák megoldásához lelkipásztor segítségét is lehet kérni. Folyamatos a kapcsolattartás a gyermekvédelmi szakszolgálatokkal is.

A környezeti nevelés nem választható el az egészségneveléstől, mert csak tiszta, gondosan ápoltság, megóvott környezetben lehet egészségesen élni.

A környezet védelmében a tanulók aktívan részt vesznek:

- osztálytermek dekorálása, rendben tartása
- építőipari szakmák tanulói végzik az évenkénti fertőtlenítő meszelést
- ajtók, ablakok festését, épület átalakítását, bútorkészítést stb.
- biztosítják a gyakorlati munkahelyek tisztaságát
- részt vesznek a szelektív hulladékgyűjtésben (papír, műanyag palackok, elemek gyűjtése, alumínium dobozok gyűjtése)
- épületek felújítása (megrendelés alapján)
- környezetvédelmi versenyeken való részvétel

Az aktív tevékenység hozzájárul ahhoz, hogy a diákok jobban értékeljék a szép, igényes környezetet.

Az osztálykirándulások a szabadidő hasznos eltöltése és a közösségi életre nevelés mellett a környezeti nevelést is szolgálják.

Az iskolai egészségvédelem prioritásai az alábbiak:

- egészséges táplálkozás, illetve a táplálkozással összefüggő betegségek megelőzése,
- drog- és alkohol prevenció,
- fiatalok dohányzás csökkentése,
- a rendszeres testmozgás és sport tevékenység támogatása.

1.4. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés színterei:

Iskolai:

- elméleti oktatás:
- általános tanítási órák
- osztályfőnöki órák
- testnevelési órák

- gyakorlati oktatás:
- tanműhelyi

- Iskolán kívüli közösségi helyszínek: egészségügy, szociális, oktatási, kulturális és közösségi, környezet és természet, katasztrófavédelem

Tanórán kívüli tevékenységek:

- Kollégium
- Diákönkormányzat
- Kulturális tevékenységek:
- Szakkörök
- Rendezvények (hangverseny, színház, Alma Mater stb.)
- sport
- szervezett iskolai kirándulások (osztálykirándulás)
- 50 órás közösségi szolgálat
- egyéb

Diákönkormányzat:

- alulról szerveződő közösséget, tevékenységi köröket hozzon létre, működésüket támogassa
- a pedagógus elsődleges feladata, hogy elősegítse a diákok kreatív, önálló szervező tevékenységét (az esetleges anomáliák kiküszöbölése)
- pedagógusok segítségével iskolai rendezvények szervezése
- az iskolai panaszkezelés keretében a közösség nevelő hatásának gyakorlása és fejlesztése
- Véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Kulturális tevékenységek

Szakkörök:

- a koherens érdeklődési körök interferenciájának biztosítása, illetve elősegítése
- a közösség és az egyén egymásra hatása itt lehet a legerőteljesebb
- Az európai kapcsolatok ápolása, bővítése erősíti a nagyobb közösséghez való tartozást (pl. cserekapcsolatok)

Rendezvények:

- A közös élmény biztosítása
- Az embertársaink művészi teljesítményének befogadása és elismerése
- Bemutatói lehetőségek biztosítása, a tehetséges gyerekek felfedezése és fejlesztése

Szervezett iskolai kirándulások

- A közösségért való aktív tevékenység elősegítése (szervezési feladatok, az akadályok közös leküzdése)
- „Egy mindenkiért, mindenki egyért” elv kialakítása.

Egyéb

- Hagyományok ápolásával kapcsolatos közösségfejlesztő tevékenység
- Alma - Mater napok
- Táncsics kiállítás
- Értesítő

Feladatok:*Általános tanítási órák:*

- egymás véleményeinek tiszteletben tartása
- egymás iránt érzett felelősség
- probléma érzékenység fejlesztése

Osztályfőnöki órák feladata, hogy a tanulók

- tetteikért felelős állampolgárrá váljanak
- harmonikus társas és
- harmonikus párkapcsolatok kialakítása
- felelős döntéshozatalra legyenek képesek
- hagyományok megőrzése és ápolása, pl. ünnepekhez kapcsolódó népszokások
- más népek, népcsoportok kultúrájának megismerése, elfogadtatása (tolerancia)
- tegyenek az elesettekért a közösségért a környezetért, lehetőleg önként
- hogyan tegyenek a közösségért

Testnevelési órák során elsősorban

- csapatszellem kialakítására
- az egészséges szurkolói szellem fejlesztésére kell törekedni.

Tanműhely:

- A kollektív tevékenység kialakítása a gyakorlati munkák során

Kollégium:

- szociális értékrend és képességrendszer fejlesztése (egyén – csoport - társadalom kölcsönhatásai)
- környezettudatos magatartásra való nevelés (életvitel, tolerancia, stb.)
- szocializáció (beilleszkedés a közösségbe)

Iskolán kívüli közösségi helyszínek

- embertársaink megismerése, segítségük, azok módszerei, lehetőségei
- szociális érzék kialakítása, fejlesztése,
- tolerancia és türelem fejlesztése
- környezetük rendben tartása
- érdeklődési körük szélesítése

1.5. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Manapság az elsősegélynyújtás alapvető feladatnak számít, hiszen mai változó világunkban „szinte” bármi megtörténhet, akár otthon, akár iskolai kereteken belül is, amiből súlyos baleset is származhat. Iskolai kereteken belül a fő cél az alapvető ismeretek átadása, hiszen tanulóink az adott szakmákban jártasak kellene, hogy legyenek, mi a teendő adott baleset vagy annak megelőzése esetén.

Fő célok:

- **Az elsősegélynyújtás iskolaszintű oktatásának segítése, feladatlapok, tesztek, tanári segédanyagok közzlése, tapasztalatok cseréje (mentők bevonása)**

1. diák feladatlapok készítése, először tanárok által, később a gyerekek egymást is tesztelhetik, (Word formátumban)

2. órai prezentáció, amely ppt formátumban bemutatható, az órai prezentációt szolgálja, funkciója az adott témakör elméleti háttérének megalapozása

3. linkgyűjtemény, amely az adott témakörhöz kapcsolódó magyar és idegen nyelvű elérhetősegeket tartalmazza (pl: házipatika.com)

4. teszt, amely egyszerű választásos (szöveges /vagy képes) feladatokat tartalmaz, ezek az elsajátított tudás számonkérését szolgálják.

5. képgyűjtemény létrehozása a témakörben megtalálható képeket tartalmazza nagyobb felbontásban, elsősorban órai szemléltetéshez, gyerekek részéről is elkészíthető.

6. Gyakorlati szemléltetés, az iskolában meglévő eszközökkel, védőnő, iskolaorvos bevonásával, videók bemutatásával szemléletesebbé tétel, életszerű helyzetek bemutatása. A cél mindig a megelőzésen van.

7. Néhány javaslat lehet, hogy nem csak az elsősegély-nyújtási órák keretein belül, hanem a tananyag a biológia órák, kémia órák (mérgezések, vegyszer okozta sérülések, égési sérülések), fizika órák (égési sérülések), osztályfőnöki órák tantervébe is beépíthető. Tanórán kívüli tevékenységek, például erdei túrák balesetvédelmi ismeretei, témahetek beépítése.

Főbb témakörök:

- Az Országos mentőszolgálat rövid bemutatása
  - A Magyar Vöröskereszt
  - Magyarország mentőtörténelme
  - Az elsősegélynyújtás alapelvei
  - Vérzések, sebek és ellátásuk
  - Légúti és légzési rendellenességek-az újraélesztés ABC-je
  - A mozgásszervek sérülései és ellátásuk
  - Égési sérülések, és ellátásuk
  - Mérgezések okozta sérülések
  - Vegyszerek okozta sérülések
  - Vízi és közlekedési balesetek, megelőzés
-
- Az iskola egész élet- és tevékenységi rendjével, érzelmi légkörével segítse a gyerekek harmonikus, kiegyensúlyozott fejlődését, fizikai és pszichikai teherbíró képességének növekedését. Az iskola emberközpontú légköre, az iskolai élet nyitottsága nemcsak a teljesítésre, hanem az oldott, közvetlen, bensőséges emberi kapcsolatok alakulására is hasson.
  - A tanulási esélyegyenlőség segítése.
  - Személyiség feltárás, ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása
  - Az iskola beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését segítő programja a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program.
  - Kulcskompetenciák megalapozása, fejlesztése.
  - A kiemelkedő tehetségjegyek felismerése, fejlesztése.
  - Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások.

1.6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A nevelőmunkánk kiemelt színterei a közösségfejlesztés, a kulturális nevelés, a szocializálás, a környezettudatos magatartás kialakítása, beilleszkedési, tanulási nehézségekkel küzdő tanulóink segítése.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A családi és közösségi kapcsolatok elmélyítése
Szűkebb, tágabb közösségünk iránti szolidaritás
A demokrácia gyakorlása, közügyekben való részvétel
Hatékony kommunikáció
Munkavégzés egyénileg és csapatban
Együttműködés, empátia
Az előítéletek leküzdése
A közösségi értékek tiszteltetben tartása
A társadalmi együttélés szabályainak betartása
Felelősségvállalás
A veszélyhelyzetek felismerése, megelőzése, kezelése

A közösségfejlesztés színterei:

Iskolai:

elméleti oktatás:
általános tanítási órák
osztályfőnöki órák
testnevelési órák
gyakorlati oktatás:
tanműhelyi

Tanórán kívüli tevékenységek:

Kollégium
Diákönkormányzat
Kulturális tevékenységek:
Szakkörök
Rendezvények (hangverseny, színház, Alma Mater stb.)
sport
szervezett iskolai kirándulások (osztálykirándulás)

A kulturális tevékenységek színterei:

Szakkörök:

A koherens érdeklődési körök interferenciájának biztosítása, illetve elősegítése közösség és az egyén egymásra hatása itt lehet a legerőteljesebb.

Az európai kapcsolatok ápolása, bővítése erősíti a nagyobb közösséghez való tartozást (pl. cserekapcsolatok)

Rendezvények:

A közös élmény biztosítása

Az embertársaink művészi teljesítményének befogadása és elismerése

Bemutatók lehetőségei biztosítása, a tehetséges gyerekek felfedezése és fejlesztése

Iskolai kirándulások:

A közösségért való aktív tevékenység elősegítése (szervezési feladatok, az akadályok közös leküzdése)

„Egy mindenkiért, mindenki egyért” elv kialakítása.

Egyéb

Hagyományok ápolásával kapcsolatos közösségfejlesztő tevékenység

Alma-Mater napok

Táncsics kiállítás

Értesítő

Feladatai:

Általános tanítási órák:

egymás véleményeinek tiszteletben tartása

egymás iránt érzett felelősség

probléma érzékenység fejlesztése

Osztályfőnöki órák feladata, hogy a tanulók

tetteikért felelős állampolgárrá váljanak

harmonikus társas és

harmonikus párkapcsolatok kialakítása

felelős döntéshozatalra legyenek képesek

hagyományok megőrzése és ápolása, pl. ünnepekhez kapcsolódó népszokások

más népek, népcsoportok kultúrájának megismerése, elfogadtatása (tolerancia)

Testnevelési órák során elsősorban

csapatpszelleme kialakítására

az egészséges szurkolói szellem fejlesztésére kell törekedni.

Tanműhely:

A kollektív tevékenység kialakítása a gyakorlati munkák során

Kollégium:

szociális értékrend és képességrendszer fejlesztése (egyén – csoport - társadalom kölcsönhatásai)

környezettudatos magatartásra való nevelés (életvitel, tolerancia, stb.)

szocializáció (beilleszkedés a közösségbe)

A beilleszkedési, magatartási nehézségek kezelésével összefüggő pedagógiai tevékenységünk

Beilleszkedési és magatartási nehézségek sokféle okból származhatnak, és sokféle alakban jelentkezhetnek. Az oktatás indokolt individualizálása és differenciálása hozzájárulhat a fenti problémák sikeres leküzdéséhez – azonban a tanítás milyensége a fent említett gondoknak csupán egyik forrása. Vannak jelentős fejlettségi (pl. értelmi, érzelmi) és teljesítmény okok is, de a családi körülmények mindig domináló szerepet játszanak.

Az iskolában negatívnak minősített viselkedési megnyilvánulások a gyerek családi és iskolai kapcsolatzavaraival, érzelmi életének sérüléseivel függenek össze. A magatartási problémák egy részében a gyökerek, a család érzelmi-nevelési körülményeiben kereshetők.

Ezért kiemelten fontos a család és az iskola jó együttműködése, folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, indokolt szituációban a megfelelő szakemberek, pszichológus, családgyógyász bekapcsolása a segítő folyamatba.

A tanulók kiegyensúlyozatlan érzelmi élete, magányossága, érzelmi sérülése, a szeretet és az odafigyelés hiánya okozza igen gyakran a problematikus nevelési helyzetet. A tanároknak (és a szülőknek is) megfelelő szemlélettel, megértéssel, szeretettel, toleranciával kell fordulni az ilyen diákokhoz. A segítség és a gyógyítás legfőbb módja a bizalom és a megfelelő érzelmi kapcsolat kiépítése a tanuló és környezete között, és az egészséges érzelmi egyensúly helyreállítása.

A problematikus gyermekek nevelésénél törekszünk a személyiségzavar mielőbbi felismerésére és gyógyítására. A legcélszerűbb azonban olyan pedagógiai légkör kialakítása, amely biztosítja a személyiség egészséges fejlődését, így eleve megelőzi a beilleszkedési, magatartási rendellenességek kialakulását.

Megelőzés: lehetnek olyan jelzések, amelyek előre vetítik a gondot: közöny, passzivitás, érzelemszegénység, érdeklődés hiánya, elkülönülés, közömbösség a társak iránt, túlzott félelem, szorongás, ok nélküli sírás, irigység vagy féltékenység más gyerekekkel kapcsolatban, koncentrációzavar, teljesítményromlás, beszédzavar stressz-helyzetekben, apró holmik eltulajdonítása, stb.

A magatartási zavarok egyik, az iskolában leginkább szembetűnő formája az agresszív megnyilvánulásokban fejeződik ki. Agressziót vált ki az agresszió látványa, a példa. A magatartási problémák egy része deviáns viselkedéssé válhat.

A beilleszkedési zavarok leggyakoribb formái:

- az együttműködési készség hiánya
- durva hang, durva érintkezési mód
- feltűnni vágyás, imponálni akarás
- agresszivitás, kötekedés
- ellenséges, tekintélyellenes viselkedés
- megbízhatatlanság
- felelőtlenség
- peremhelyzet a csoportban
- az érzelmi-indulati élet szélsőséges kiegyensúlyozatlansága
- gyenge kudarc-tűrés

Beilleszkedési, magatartási problémák esetén az osztályfőnök elbeszélget a tanulóval, szülővel.

Kutatja a deviáns magatartás okát:

- családi problémák,
- tanulmányi sikertelenség,
- konfliktus valamelyik tanárral,
- baráti kör,
- egészségügyi problémák,
- drogfogyasztás,
- érdektelenség,
- életkori sajátosság (serdülőkori dac).

Az osztályfőnök a szülővel, az osztályban tanító tanárokkal közösen keresi azt a módszert, amivel vélhetően az adott helyzet megszüntethető vagy negatív hatása csökkenthető.

Súlyosabb esetben a szülőt, tanulót nevelési tanácsadóba, illetve pszichológushoz irányítja. Az osztályfőnök beszélgetése a tanulóval akkor lesz eredményes, ha

- az osztályfőnök megérti őt, azonosul a problémáival és segíteni akar,
- az osztályfőnök a tanuló számára hiteles, elfogadható,
- az osztályfőnök a tanulóval szemben előítélet-mentes.

A beilleszkedési, magatartási problémák csökkentésére, megelőzésére az osztályfőnök segítségül hívhat külső előadókat: orvos, védőnő, pszichológus, rendőr. Célszerű osztályonként és félévente két osztályfőnöki órát ilyen célra fordítani.

Tanulási nehézségek, tanulmányi kudarc esetén az osztályfőnök és az érintett szaktanár feltárják a kudarc okát:

- rossz tanulási módszer,
- rossz az alkalmazott tanítási módszer,
- képességek hiánya,
- szorgalom hiánya,
- motiváció hiánya,
- önbizalom hiánya.

A hátrányos helyzet kialakulását előidéző okok:

- az egyéni adottságok kedvezőtlen volta,
- az érdeklődés hiánya az adott tantárgy, vagy annak egy-egy területe iránt,
- a tanulni tudás hiánya, vagy annak tökéletlensége,
- a tanuló nem kellő motiváltsága, nem kielégítő szorgalma,
- helytelen, nem hatékony tanulási módszerek,
- a sikeres továbbhaladáshoz szükséges előismeretek nem állnak megfelelő szinten,
- alacsony szintű az olvasási készség, fejletlen a beszédkultúra,
- a tanuló környezete, az ingerszegény milió,
- a tartós hiányzás.

További feladataink:

Az iskola:

- Építsen ki és működtessen intézményes kapcsolatokat külső szervezetekkel (egyházak, rendőrség, gyámhatóság, pedagógiai szakszolgálatok, önkormányzatok szociális osztálya, egészségügy).
- Az osztályfőnökök javaslatai alapján szervezze meg a megelőzést elősegítő, személyiségfejlesztő tréningeket.
- Kis létszámú tanulócsoporthoz létrehozása.
- Előírt tananyag és követelményrendszer differenciálásának megteremtése (minimum követelmények felállítás).
- Számonkérések differenciált követelményeinek és formáinak kialakítása (minőségi körök).
- Pedagógusok mentálhigiénés képzése, illetve szakember foglalkoztatása az iskolában (pszichológus, mentálhigiénés szakember).

Az osztályfőnök:

- alakítson ki az osztállyal olyan jellegű kapcsolatot, melynek eredményeként feltárulhatnak az egyébként rejtett problémák (szükség esetén családlátogatás, kollégiumi látogatás formájában).
- Szervezzon közösségi programokat annak érdekében, hogy minél több oldalról való megismerés jöhessen létre.
- Osztályfőnöki óra keretében teremtsen meg az őszinte megnyilvánulás lehetőségét!
- Fejlessze a kommunikációs kultúrát (Ebbe a felmerülő konfliktusok kezelése is beletartozik).
- Készítsen szociometriai felmérést, melynek diagnosztizálásához vegye igénybe szakembereket, szakszolgálatok segítségét (ifjúságvédelmi felelős, nevelési tanácsadók, pszichológusok, védőnői szolgálat, drogambulancia, kórházi ellátás: szakorvos, neurológus, pszichiáter, rendőrség, lelki segély szolgálat).
- Tájékoztassa a szülőket tapasztalatairól (különös tekintettel a deviáns viselkedés jeleire).
- Hívja fel a figyelmet a megelőzés fontosságára, lehetőségeire.
- Osztály hatékonyan és szervesen kapcsolódjék az iskolai DÖK-höz.
- Tapasztalatai alapján tegyen javaslatot a kiscsoportos (differenciált) fejlesztő kurzusok létrehozására, a program beindulásától szorosan működjenek együtt a fejlesztő koordinátorral (mentálhigiénés szakember).
- A szülővel kiemelten figyelmesen és tapintatosan viselkedjen, foglalkozzék.
- A tanuló problémáit értesse meg a szaktanárokkal.
- Szükség esetén forduljon szakemberhez.
- Kísérje figyelemmel a tanuló szakellátásának folyamatát, eredményességét.
- Képes legyen a közösségi és az egyéni értékrend meghatározására.

A pedagógus:

- Legyen hiteles és következetes a nevelésben.
- Ismerje a részképesség-zavar tünet-együttesét.
- Tudjon differenciáltan oktatni, nevelni (egyéni fejlesztés, ill. bánásmód).
- Semmilyen hátrányos megkülönböztetés, degradáció nem érheti részéről a tanulót.

- Értékelésnél vegye figyelembe a tanulók eltérő képességeit.
- A teljesítmény mérésénél adjon előnyt a hátránnyal küzdőknek, önmagához képest is nézze a fejlődést, juttassa sikerélményhez a tanulót.
- A hátrányt nem jelentő képességterületen erősítse a tanuló kiemelkedési lehetőségeit.
- Nevelje a közösséget a képességek különbözőségének tolerálására.
- Válgják képessé a konfliktushelyzetek kezelésére.
- Alakítsa ki és gyakoroltassa a pozitív magatartásformákat.

Ez a mindennapjainkat érintő állandóan jelen lévő probléma csak és kizárólag segítő szándékú összefogással oldható meg. Mindemellett a szülők felelőssége vitathatatlan, és nélkülözhetetlen.

Abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, vagy sajátos nevelési igényű, a nevelési tanácsadó megkeresésére a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság dönt.

Iskolánk a Szülő és az Osztályfőnök kezdeményezésére az iskolaorvos javaslata alapján keresi fel a tanuló a Szakértői és Rehabilitációs Bizottságot.

A Bizottság javaslata alapján az iskola Igazgatója dönt a tanuló iskolai továbbhaladásáról, a szükséges egyéni foglalkozások szervezéséről, az egyéni fejlesztési terv elkészítéséről. (30.§ 8-9.)

A tanulót – kérelmére – az iskola igazgatója – a gyakorlati képzés kivételével – részben vagy egészben felmentheti a tantárgyi értékelés alól, ha a tanuló egyéni adottságai, fogyatékossága, továbbá sajátos helyzete ezt indokoltá teszi.

A tanuló megalapozott magántanuló kérelmének beérkezése után – a tanköteles tanuló esetében – az iskola igazgatójának be kell szerezni a lakhely szerinti Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat szakvéleményét. (69. § 2-3.)

Azon tanulók részére, akik tanulmányaikat magántanulóként folytatják, lehetővé tesszük, hogy szaktanáraikkal konzultáljanak. A konzultáció keretében tájékoztatást kapnak a feladatokról, segítséget kapnak felkészülésükhöz. Ezt a feladatot az osztályfőnök koordinálja az illetékes szaktanárokkal együttműködve. Erre a lehetőségre, ill. arra, hogy a tanuló látogathatja az iskola minden létesítményét - az iskola a tanuló, ill. a szülő figyelmét határozatlanban hívja fel. (120.§ 1.)

1.7. A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje az intézményi döntési folyamatban

A tanulók jogai:

„Részére az állami iskola egész pedagógiai programjában és tevékenységében a nevelés-oktatás során a tájékoztatás nyújtása és az ismeretek közlése tárgyilagosan és többoldalú módon történjék”

„Válasszon a pedagógiai program keretei között a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá pedagógusok közül.”

„Az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon **véleményt nyilvánítson** minden kérdéstről, az őt nevelő és oktató pedagógus munkájáról, az iskola, kollégium működéséről, továbbá tájékoztatást kapjon személyét és tanulmányait érintő kérdésekről, valamint e körben

javaslatot tegyen, továbbá kérdést intézzen az iskola, a kollégium vezetőihez, pedagógusaihoz, az iskolaszékhez, a kollégiumi székhez, a diákönkormányzathoz, és arra legkésőbb a megkereséstől számított tizenöt napon belül –érdemi választ kapjon.”

„Jogai megsértése esetén – jogszabályban meghatározottak szerint – eljárást indítson, továbbá igénybe vegye a **nyilvánosságot.**”

Az iskola tanulóinak képviseltét a diákönkormányzat látja el, amely minden évben az osztályok illetve szakmai évfolyamok választott képviselőiből áll fel, s megválasztja vezetőit. Munkáját felelős tanár segíti, de nem irányítja. A diákönkormányzat szervezi a minden évben megrendezésre kerülő diákparlamentet. Ez megfelelő színteret nyújt az iskolai panaszkezelés keretében a közösség nevelő hatásának gyakorlására és fejlesztésére.

A diákönkormányzatalulról szerveződő közösséget, tevékenységi köröket hozhat létre, működésüket támogathatja, iskolai rendezvényeket szervezhet. Ebben segítséget kap, a pedagógus elsődleges feladata, hogy elősegítse a diákok kreatív, önálló szervező tevékenységét (az esetleges anomáliák kiküszöbölése).

A diákönkormányzat az iskolarádiót is használhatja a diákság tájékoztatására. A diákság megfogalmazhatja állásfoglalását és véleményét az iskolai élettel kapcsolatban, s minden ügyben joga van tájékoztatást kérni és kapni, különösen olyanokban, amelyek közvetlenül érintik. A diákönkormányzat képviselőinek lehetősége van arra is, hogy országos rendezvényeken, megyei és városi tájékoztatókon részt vegyen.

Évente a félév zárását követően diákközgyűlést tartunk, ahol a DÖK beszámol elvégzett munkájáról, és lehetőség nyílik a személyes párbeszédre az iskola igazgatója és az osztályok képviselői között.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.”

A tanulók együttműködési kötelezettsége kiterjed a saját környezetének és az általa használt eszközöknek a rendben tartására is iskolában, tanműhelyben, kollégiumban egyaránt. Közreműködnek tanulóink a tantermek, tanulószobák, kollégiumi szobák tisztán tartásában tanórák, foglalkozások és egyéb rendezvények előkészítésében, lezárásában is.

1. Az első tanév megkezdésével járó jogok

A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Nem illeti meg azonban az intézmény létesítményeinek használata, a szociális támogatások. Ezen jogait az első tanév megkezdésétől gyakorolhatja.

2. Diákkörök, társadalmi szervezetek létrehozásának rendje

A tanulók kulturális, szakmai, tudományos vagy sport jellegű diákköröket hozhatnak létre, amennyiben a létszám minimálisan 10 fő. Tevékenységük illeszkedjen az intézmény Pedagógiai Programjához, működési rendjüket és a támogatás módját írásban kell lefektetni. Az igényeket az intézmény vezetőjével kell egyeztetni.

3. A tanulók nagyobb közössége

Véleményezési jog szempontjából minimum 50 fő, vagy egy osztály minősül nagyobb közösségnek.

4. A vallási, etnikai, nemzeti, nemzetiségi diákjogok gyakorlásának rendje és garanciái

Minden tanuló joga, hogy vallási, világnézeti, vagy más meggyőződését, nemzeti vagy etnikai önazonosságát tiszteletben tartsák mind diáktársai, mind tanárai, s azt kifejezésre juttassa, feltéve, hogy e jogának gyakorlása nem ütközik jogszabályba, nem sérti másoknak ezt a jogát, és nem korlátozza a társai tanuláshoz való jogának gyakorlását.

5. Jogorvoslati jog gyakorlása

Az intézmény a jogsérelmek és az érdeksérelmek kezelésére belső jogorvoslati fórumrendszert működtet. Ezek:

- diákközgyűlés,
- rendszeres információkérés a Diákönkormányzattól

Ezen túlmenően az osztályfőnök köteles segíteni a tanulót jogorvoslati jogának gyakorlásában.

A tanuló, vagy a szülő a tanulóval kapcsolatos döntés ellen a közléstől számított tizenöt napon belül a tanuló érdekében eljárást indíthat, kivéve a magatartás, szorgalom és a tanulmányok értékelése és minősítése esetében. Eljárás indítható a magatartás, szorgalom és a tanulmányok minősítése ellen is, ha az nem a helyi tantervben meghatározottak alapján történt, illetve a minősítéssel kapcsolatos eljárás jogszabályba vagy a tanulói jogviszonyra vonatkozó rendelkezésekbe ütközik.

6. Kérdés és érdemi válaszolás rendje

Minden tanulónak joga van az írásbeli kérdésfeltevéshez. A kérdések, kérések az igazgatói titkárságon adhatók le. A kérdésekre 15 napon belül írásban válaszolunk.

A tanulók nagyobb közösségét érintő írásbeli kérdést a vezetőség kivizsgálja, arról 15 napon belül írásban döntést hoz, és azt indokolja.

A tanuló az őt illető jogokról az osztályfőnökétől, ha érintettség miatt ez nem megoldható, akkor az illetékes igazgatóhelyettestől kaphat információt.

7. Vélemény-nyilvánítási jog gyakorlása

Tanévenként egy alkalommal nyilvános fórumot, küldött-közgyűlést tartunk, ahol bárki szabadon, az emberi méltóság tiszteletben tartásával véleményt nyilváníthat, továbbá ezt a Diákönkormányzat faliújságon is közzéteheti.

8. Az iskolai média, a diákmédia, iskolarádió és iskolaiújság

Intézményünk elvileg támogatja a diákmédia minden formáját. Ezek tartalma (dalszöveg, kép, mozgóképek stb.) nem sérthet személyiségi jogokat, a jó ízlést, és nem ütközhet iskolánk nevelési alapelveivel.

9. Tanítás nélküli munkanap

Minden évben az intézmény vezetése a Diákönkormányzat bevonásával két diáknapot rendez, melyek tanítás nélküli munkanapok. A Diákönkormányzat ezen túlmenően tanévenként legfeljebb egy tanítás nélküli munkanapra tehet javaslatot – amennyiben a tanév előírt tanítási napjainak száma ezt lehetővé teszi. Erről a nevelőtestület véleményének meghallgatása után az igazgató dönt.

A diáknapok programjainak költségeit a Diákönkormányzat viseli. A nevelőtestület a programok segítségével, felügyeletében közreműködik. A diáknapokra vonatkozóan a helyiséghasználat speciális rendjéről az igazgató és a Diákönkormányzat megállapodik.

10. Tantárgy- és foglalkozásválasztás rendje

A tanuló joga, hogy válasszon a választható tantárgyak, foglalkozások közül. A tanuló a fakultatív foglalkozásokról illetve az órarenden kívüli tevékenységekről az osztályfőnökétől, illetve csoportvezető nevelő tanártól értesül. A tanuló írásban osztályfőnökén, illetve szaktanárán keresztül jelentkezhet választható foglalkozásokra, melyeken jelentkezése után a részvétele kötelező. A tanuló kérelmére engedélyezhető, hogy az iskolában oktatottaktól eltérő irányú ismeretek megszerzése, illetőleg másik iskolában tanítási órákon vegyen részt, vendégtanulói jogviszonyt létesítsen.

1.8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái

A szülőkkel történő kapcsolattartást nagyon fontosnak tekinti a nevelőtestület. Mivel az iskola sokrétű képzést folytat, feltétlenül szükséges, hogy az intézmény működésének rendjét a szülők minél korábban megismerjék. Az új növendékek és szüleik már a beiratkozáskor megkapják az iskola házirendjét, majd a tanév kezdetekor, szeptemberben az iskolavezetés és az osztályfőnökök szülői értekezletet tartanak, amelyen tájékoztatást adnak az iskoláról, illetve sor kerül a felmerülő kérdések megbeszélésére.

Iskolánk honlapján (www.tmvp.hu) nyilvánosságra hozza a törvény által előírt dokumentumokat és az iskola életével kapcsolatos valamennyi közérdekű és naprakész információt.

A szülők tájékoztatásának szokásos formáin túl - ellenőrző, levél, fogadóóra, szülői értekezlet, szülői közösség, sulifőnök (kölségtérítéses) - fontosnak tartjuk a személyes és egyéni kapcsolat kialakítását, különösen vonatkozik ez az osztályfőnökök, a tanító tanárok és a szülők viszonyára. Mivel a diákok nagy része vidéki, sokuk otthona távol esik az iskolától, ezért a szülőket bármikor fogadjuk akár az iskolában, akár a kollégiumban előzetes időpont-egyeztetés után, de alkalmasszerűen is, ha a helyzet úgy adódik.

A szülőket - a fenti okok miatt korlátozott lehetőségek ellenére is - igyekszünk bevonni az iskola életébe. A szülői közösség elsődleges feladata a jobb információ-áramlás segítése, a döntések előkészítése, tapasztalatcsere. A szülői közösségbe minden osztály delegál 2-2 képviselőt, majd a testület maga választja meg tisztségviselőit.

A szülők véleményét, állásfoglalását fontosnak tartjuk, s figyelembe vesszük. Évente egy, kérésre vagy rendkívüli esetben több iskolai szintű SZM értekezletet tartunk. Ezt a kapcsolattartó pedagógus szervezi meg, az értekezletet az iskola igazgatója az SZM elnökkel együtt vezeti.

Partnereinkkel való kapcsolattartásra napjaink szinte valamennyi kommunikációs eszközt felhasználjuk. Kihhasználva a személyes kapcsolatot, a levél, a telefon és az internet adta lehetőségeket.

1.9. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos feladatok helyi rendje

Kiemelt figyelmet igényelnek:

- a) különleges bánásmódot igénylő tanulók:
- aa) sajátos nevelési igényű tanulók,
- ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók,
- ac) kiemelten tehetséges tanulók,

Iskolánkban folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek, tanuló környezethez történő alkalmazkodását, felkészítsen, és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

Az iskola kiemelt figyelmet fordít a magatartási függőség és a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának, valamint az intézményben megjelenő bántalmazás és agresszió megelőzésére, továbbá a gyógyult szenvedélybeteg és bántalmazott

tanulók beilleszkedésének elősegítésére, ennek során indokolt esetben együttműködik az iskola-egészségügyi szolgálattal.

Abban az esetben, ha az osztályfőnök a gyermekben bántalmazás nyomait vagy deviáns viselkedésformákat észlel, az adott osztály vagy tanulócsoport nevelésében, oktatásában közreműködők bevonásával esetmegbeszélést kezdeményez, majd a pedagógusokkal közösen feltárja azokat a lehetséges okokat, amelyek a viselkedés sajátos formájához vezethettek. A konfliktusban érintett gyermekek, tanulók az **iskolapszichológus** kiemelt segítségével részesülnek.

Amennyiben az érintett gyermek, tanuló vagy a tanulók csoportja vonatkozásában a viselkedési problémák ismétlődő jellegűek, az intézmény vezetője értesíti az iskolapszichológust, és egyúttal meghatározza azt az időpontot, amikor a gyermek, a tanuló köteles a pszichológus tanácsadásán részt venni.

Iskolapszichológiai feladatok

A nevelési-oktatási intézményben alkalmazott iskolapszichológus elsődleges célja a gyermek, a tanuló személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, továbbá a nevelő-oktató munka hatékonyságának segítése.

Az iskolapszichológus közvetlen segítséget nyújt a pedagógusoknak a nevelő-oktató munkához.

A gyermekekkel, a tanulókkal közvetlenül, egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító és iskolai teljesítményét növelő intézkedésekben, kezeli a tanulóknak a nevelési-oktatási intézménnyel összefüggő személyközi kapcsolati kommunikációs és esetlegesen fellépő teljesítményszorongásos tüneteit.

Megszervezi azokat a pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat, amelyek a képességvizsgálatok, szociometriai vizsgálatok, tanulási szokások, tanulási motiváció vizsgálatának körébe tartoznak, vagy a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek megelőzése érdekében szükségesek.

Megszervezi a mentálhigiénés preventív feladatokat a nevelési-oktatási intézményben az egyén, a tanulócsoport, és az intézményi szervezet szintjén.

Megszervezi a nevelési-oktatási intézményben az egészségfejlesztéssel, a nevelő-oktató munka, a szexuális nevelés segítségével, a nevelési-oktatási intézményben észlelt személyközi konfliktusok és az erőszakjelenségek megoldásával kapcsolatos pszichológiai témájú feladatokat.

Megszervezi a krízistanácsadást a következő váratlan súlyos élethelyzetekben: kortárshaláleset, súlyos iskolai kudarcélmény, váratlan családi krízishelyzet, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén továbbirányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez.

A kiemelten tehetséges gyermek, tanuló tehetséggondozásában a pedagógusokkal és a pedagógiai szakszolgálat szakemberével közösen kidolgozza az együttműködés és az ellátás kereteit.

A szűrővizsgálatok kiemelt célcsoportja a tanulók azon csoportja, akik intézményünkben a tanulói jogviszonyt kezdik.

Az iskolapszichológus szűréseket, vizsgálatokat, tréningeket, egyéni és csoportos tanácsadást szervezhet a gyermek, a tanuló, a pedagógus, továbbá a szülő megkeresésével,

valamint az érintett gyermek, tanuló személyiségének fejlesztésével összhangban a szülő számára is.

Az iskolapszichológus szükség esetén az iskolában pályaválasztási és pályaeorientációs tanácsadást szervez, amelynek során együttműködik a pedagógusokkal és a kijelölt pedagógiai szakszolgálat pályaválasztási szakemberével, a helyi lehetőségek függvényében pályaeorientációs foglalkozásokat tart az ötödik évfolyamtól kezdődően az önismereti, képességstruktúra-feltárási, pályaismereti témakörben.

Az iskolapszichológus segíti a pszichológiai ismereteknek a nevelési-oktatási intézményen belüli elsajátítását.

Kapcsolatot tart a környezetében működő iskolában dolgozó iskolapszichológussal.

Együttműködik a kijelölt pedagógiai szakszolgálatban dolgozó iskolapszichológussal.

Iskolánkban a pszichológiai tevékenységgel érintett gyermekek, tanulók pedagógiai szakszolgálati vagy egyéb egészségügyi szakellátásra történő utalása vonatkozásában.

Az iskolapszichológusi munka szakmai minőségbiztosítása érdekében kapcsolatot tart az oktatásért felelős miniszter jogszabályban kijelölt, az Országos Iskolapszichológiai Módszertani Bázis feladatait ellátó intézménnyel.

Együttműködik a pedagógiai szakszolgálattal az érintett gyermek, tanuló pedagógiai szakszolgálati ellátás keretében történő gondozásában.

1.10. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Kiemelten tehetséges tanulókkal történő foglalkozás

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Az általános iskolából a középiskolába való átmenetkor mindenki egy új környezetbe kerül, minden átrendeződik körülötte. Ez jó lehetőséget ad annak a tehetséges fiatalnak, akinek eddig nem sikerült kitűnni társai közül. Minden évfolyamon kiderül néhány diákról, hogy az addig megismerthez képest valamely területen az átlagosnál jobb adottságokkal rendelkezik. Nekik nyújtunk segítséget azáltal, hogy a szakterületen érintett tanár külön foglalkozás keretében felkészíti a pályázatokra, versenyekre.

A tanórákon differenciált feladatok segítségével lehetőséget adunk, hogy mindenki a saját, már elért szintjéről tudjon továbbfejlődni. A szakkörök keretében további lehetőség van a képességek fokozott kifejtésére.

Iskolánk egyik fő célja, hogy tanulói, tanulmányaik befejeztével megállják helyüket az élet minden területén: úgy a továbbtanulás (egyetemekre, főiskolákra történő sikeres felvételi) mint a sokrétű szakképzés terén. Ez utóbbinak két fontos alappillére: a számítástechnikai és idegennyelv-képzés, hisz csaknem minden szakma – hivatás sikeres jövőtávlátat ezen területek maximális birtoklása feltételezi.

A fentiek mellett a tanulók személyiségének folyamatos alakítása is igen fontos, ezért a csoportos foglalkozások témáit, az életkori sajátosságokat és a csoportösszetételt is figyelembe kell venni. A tanulók nagy része életkoránál fogva nyitott a környező világra, ugyanakkor önismereti problémákkal küszködik.

Törekszünk a tantárgyközi szemlélet kialakítására, a tanulói érdeklődés felkeltése és szinten tartás érdekében.

Teret biztosítunk a tanulói kezdeményezéseknek és kreativitásnak.

Támogatjuk a tehetség felismerését, fejlesztését a tanórán, iskolai foglalkozáson és az iskolán kívül is. A csoportfoglalkozások ezen igényeket is kötelesek kielégíteni.

Iskolánkban hagyományosan számos szakkört működtetünk, az érdeklődő tehetséges tanulók számára. (Bővebben lásd a 2.1. pontban.)

Sajátos nevelési igényű (SNI) továbbá beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő (BTM) tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Abban a kérdésben, hogy a tanuló tanulási nehézségekkel küzd a nevelési tanácsadó megkeresésére a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.

Mivel a sajátos nevelési igényű tanulóknak joga, hogy különleges bánásmód keretében, állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai ellátásban részesüljön, attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították; (Nkt 47.§) iskolánk heti egy órában, órarendben rögzített időpontban, csoportonként maximum hat fő részére, egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni foglalkozást biztosít: anyanyelvből, matematikából és idegen nyelvből.

A tanulók egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációját központilag kiadott, egyéni fejlődési lapon dokumentálják a szaktanárok.

A fejlesztő nevelés-oktatás a tanév rendjéhez igazodó, a tankötelezettség teljes időtartama alatti, rehabilitációs célú, az elért fejlődési szakaszokat követő, egységes folyamat. Nem tagolódik évfolyamokra, a pedagógiai munka szakaszolása a tevékenység tartalmi kínálatának életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó strukturálásában koncentrikus bővítésében jelenik meg. (Nkt. 140§)

A tanuló fejlődését a nevelőtestület a tanítási év végén, a központilag kiadott nyomtatványon szövegesen értékeli. Ez tartalmazza a tanulóknak az egyes fejlesztési területeken elért eredményeit és nehézségeit, valamint a következő tanítási év egyéni fejlesztési tervének elkészítéséhez szükséges javaslatokat.

A sajátos nevelési igényű tanuló neveléséhez és oktatásához az alábbi feltételek szükségesek: gyógypedagógus, speciális- tankönyv és tanterv. (Nkt 47§)

Iskolánk fontos célkitűzése: a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentése, ami csakis célratoró pedagógiai habilitáció és rehabilitáció által valósulhat meg.

Minden tanév szeptember hónap közepéig felmérjük az igényeket – a tanulói igényeket és a szaktanárok javaslatait – majd ezek összesítése után szervezzük meg a fejlesztő foglalkozásokat.

Az olyan tanulókon is kívánunk segíteni, akik nem rendelkeznek a szakértői és rehabilitációs bizottság döntésével, de jelentős elmaradásaik vannak egy vagy több területen. Náluk korrepetálással, külön foglalkozással, könnyebb feladatok megoldásával kívánjuk elérni, hogy a kívánt szakmát el tudják sajátítani.

Iskolánkban a szociális helyzetükből és fejlettségükből hátrányos helyzetű tanulók a többi tanulóval egy osztályban vesznek részt az iskolai és tanmühelyi foglalkozásokon. Velük a pedagógusok differenciáltan foglalkoznak, fejlettségüknek megfelelő feladatot adnak

Feladatunk a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók iskolai esélyegyenlőségének megteremtése, iskolai sikereik segítése, lemorzsolódásuk csökkentése.

Hátrányos helyzetű az a tanuló, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak.

1.11. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei

Tanulmányok alatti vizsgák:

- osztályozó vizsga
- különbözeti vizsga
- pótló és javítóvizsga
- *szakiskolai 9. évfolyamon szintvizsga*

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) **felmentették** a tanórai foglalkozásokon való részvétele *alól* (pl. *magántanuló*),
- b) **engedélyezték**, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) a meghatározott időnél többet **mulasztott**, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében **független vizsgabizottság** előtt tesz vizsgát. (A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.)
- e) **előrehozott érettségit kíván tenni** (2014-től ez már csak informatikából és idegen nyelvből lehetséges)

- Az **osztályozó vizsga** egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni. (Osztályozó vizsgának számít a szakképző iskolában – a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint – szervezett **beszámoltató** vizsga is.)

A mindennapos testnevelés érdekeire tekintettel - főszabály szerint -, **testnevelés tantárgyból a félévi és a tanév végi érdemjegyet nem lehet osztályozó vizsgán megszerezni**, az egyedi igazgatói elbírálás lehetőségének meghagyásával.

- **Különbözeti vizsgát** a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.
A tanuló kérelmezheti különbözeti vizsga letételét azokból a tantárgyakból, amelyeket nem, vagy alacsony óraszámban tanult. A különbözeti vizsga igazgatói engedéllyel tehető, a szaktanárok véleménye alapján.

- **Pótló vizsgát** tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.
- **Javítóvizsgát** tehet a vizsgázó, ha
  - a) a tanév végén – **legfeljebb három tantárgyból** – **elégtelen** osztályzatot kapott,
  - b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
- *Szintvizsga:*
A gazdasági kamara annak mérésére, hogy a tanuló a szakiskolában a 9. szakképzési évfolyamon elsajátította-e a munkavégzéshez szükséges kompetenciákat, szintvizsgát szervez.
A szintvizsga a tanuló számára kötelező, függetlenül attól, hogy tanulószerveződést kíván-e kötni.
A szintvizsga eredménye a tanuló év végi szakmai érdemjegyébe nem számít bele.
A szintvizsgát nem teljesítő tanuló részére a gazdasági kamara a tanév kezdetét megelőzően pótló szintvizsgát szervez.
Tanulószerveződést csak olyan szakiskolai tanuló köthet, aki eredményes szintvizsgát tett.

A tanulmányok alatti vizsgák szervezése

A vizsgázó **javítóvizsgát** az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az **augusztus 15-étől augusztus 31-éig** terjedő időszakban tehet.

Szakmai gyakorlatból akkor lehet javítóvizsgát tenni, ha a gyakorlati képzés szervezője azt engedélyezte.

A **különbözeti és a beszámoltató** vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni.

Osztályozó vizsgát a Pedagógiai Program alapján igazgatói engedéllyel az igazgatóhelyettes szervezi a szakmai munkaközösségek által megfogalmazott követelményrendszer alapján.

Osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy **osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.**

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

Tanulmányok alatti vizsgát **legalább háromtagú vizsgabizottság** előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba **legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.**

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait lásd helyi tantervünkben.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.

A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

A vizsga reggel **nyolc óra** előtt nem kezdhető el, és legfeljebb **tizenhét** óráig tarthat.

Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a **gyakorlati** vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően, – így különösen rajz, műszaki rajz, festmény, számítástechnikai program formájában – kell elkészíteni.

Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák, és ne segíthessék.

A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató pedagógus jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételket. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.

Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.

Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.

A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.

A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő **tantárgyanként hatvan perc**.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérését az igazgató engedélyezi. (Max. 30 perc időhosszabbítás, segédeszköz használat, szóbeli vizsgarész írásbelire, írásbeli vizsgarész szóbelire váltása).

Egy vizsganapon **egy vizsgázó** vonatkozásában **legfeljebb három írásbeli vizsgát** lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.

A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.

Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát.

A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést.

Az iskola igazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá.

A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

Az igazgató az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszkosított feladatlappal együtt – a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól.

A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja, és a vizsgairatokhoz mellékel.

Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a piros színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az iskola igazgatóját.

Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik – a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő – pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegelése után

a) a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,

b) az adott tantárgyból – ha az nem javítóvizsga – a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy
c) amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.

A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.

A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdte a vizsgát, amelybe beosztották.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és – amennyiben szükséges – kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.

Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad elő adásban kell elmondania.

Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.

A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.

Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal **póttételt** húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felelni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

A gyakorlati vizsgarész szabályait akkor kell alkalmazni, ha a tantárgy helyi tantervben meghatározott követelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg.

A **gyakorlati** vizsgafeladatokat – legkésőbb a vizsgát megelőző két hónappal – az **igazgató hagyja jóvá.**

A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.

A **gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt** a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.

A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére.

A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – egy érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó nevét, születési helyét és idejét, a tanszak megnevezését, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot. Az értékelést a gyakorlati oktatást végző szaktanár írja alá.

A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

Az alkalmassági vizsga szabályai

A szakközépiskola nem szakképző évfolyamára jelentkező tanulóktól alkalmassági vizsgát nem kérünk.

A szakiskolai és a szakközépiskolai *szakképzésbe* való bekapcsolódásnak feltétele az *egészségügyi alkalmasság* és a *pályaalkalmassági követelményeknek* való megfelelés.

Iskolánk szóbeli felvételi vizsgát nem szervez.

10.12. A felvétel és az átvétel - Nkt. keretei közötti - helyi szabályai, valamint szakképző iskola tekintetében a szakképzésről szóló törvény felvételre, átvételre vonatkozó rendelkezései

A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

Az igazgató a felvételi, átvételi kérelem elbírálása során az egyenlő bánásmód követelményei, továbbá a maximális csoport- és osztálylétszámokra tekintettel jár el.

Felvétel

A nyolcadikos tanulók kilencedik évfolyamra történő beiskolázását a tanév rendjéről szóló rendelet alapján szervezzük meg. Felvételi feltétel az alapfokú iskolai végzettség.

- A **szakközépiskolába** alapfokú iskolai végzettséggel, tanulmányi eredményei valamint a központi felvételi eljárás keretében mért teljesítménye alapján lehet belépni. Azon tanuló, aki akár az anyanyelvi akár a matematikai feladatlap esetén 10 vagy annál kevesebb pontot ér el, továbbá felső tagozatos bizonyítványában elégtelen év végi – nyolcadikban félévi – elégtelen osztályzat szerepel, szakközépiskolai osztályba nem vesszük fel.

A felvételi pontszámítás a következő:

anyanyelvi feladatlap 25%
matematika feladatlap 25%
hozott pontok* 50%
összesen: 100%

*A hozott pontokat a felső tagozaton szerzett alábbi tantárgyi eredmények átlaga adja meg: magyar, matematika, történelem, idegen nyelv, fizika vagy biológia vagy kémia vagy természetismeret.

A felvételi vizsgapont és a hozott pont 50-50 %-ban kerül beszámításra.

A sajátos nevelési igényű tanuló kérelmére a felvételi vizsgán hosszabb kidolgozási időt, segédeszköz használatot biztosítunk, ill. bizonyos feladatok, feladatrészek értékelése alól felmentést kap, úgy, hogy azok nem kerülnek pontozásra. Ez esetben a feladatlap elérhető összes pontszáma kevesebb lesz.

A jelentkezők rangsorolása

A jelentkezők felvételi rangsorát a vizsgán elért és a hozott pontok összege adja meg. Pontegyenlőség esetén előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően pedig azt, akinek lakóhelye az iskola székhelyének településén található.

- A **szakiskolába** alapfokú iskolai végzettséggel, egészségügyi és pályaalakultással lehet belépni. A jelentkező tanulók számára felvételi követelmény, hogy felső tagozatos bizonyítványában *a magyar és a matematikai év végi – nyolcadikban a félévi – érdemjegye minimum elégséges*, mivel a szakiskola közismereti óraszámai már nem teszik lehetővé a felzárkózást.

Felvételi pontszámot a felső tagozaton szerzett alábbi tantárgyi eredmények átlaga adja meg: magyar, matematika, történelem, idegen nyelv, fizika vagy biológia, vagy kémia vagy természetismeret.

A jelentkezők rangsorolása a hozott pontok alapján történik. Pontegyezőség esetén előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően pedig azt, akinek lakóhelye az iskola székhelyének településén található.

Átvétel

- Az átvétel feltételei **szakközépiskolába**:
  - a szorgalmi időszakban, azonos szakmacsoportról, azonos évfolyamról lehetséges,
  - tanévkezdés előtt, másik szakmacsoportról, különbözeti vizsga letételét követően,
  - jó tanulmányi eredmény esetén szakiskolai tanuló az 1/9. évfolyam elvégzését követően vehető át szakközépiskola 9. évfolyamára, a felvételi eljárást a nevelőtestület döntése „helyettesíti”.
  - A 10. szakközépiskolai évfolyamon évismétlésre bukott tanuló a 10. ágazati szakközépiskolai évfolyamon ismételhet, azzal a kitételrel, hogy a 9. évfolyam szakmai elméleti tantárgyaiból az őszi szünetet követő héten osztályozóvizsgát tesz, és a nyári gyakorlatot, valamint a szakmai gyakorlati tantárgyakat a 12. évfolyam végéig (a szakmai érettségi megkezdése előtt) pótolja.
  - Mivel az iskolai rend, fegyelem, továbbá iskolánk hírneve többet ér, szakközépiskolába nem veszünk át elégtelen tanulmányi eredményű, fegyelmi büntetéssel, igazolatlan hiánnyal rendelkező tanulót (szükséges a bizonyítványok és az osztálynapló másolat bemutatása).
- Az átvétel feltételei **szakiskolába**:
  - a szorgalmi időszakban, azonos szakképzésről, azonos évfolyamról lehetséges,
  - a 2/10. és a 3/11. évfolyamon átvételi feltétel a tanulószerveződés,
  - 1/9. évfolyamon félévkor azonos szakmacsoportú szakközépiskola 9. vagy 10. évfolyamáról
  - 2/10. évfolyamra a tanév elején azonos szakmacsoportú szakközépiskola 9. vagy 10. évfolyamának, továbbá az összefüggő nyári gyakorlat teljesítését követően.
  - A 10. szakképző évfolyamon évismétlésre bukott tanuló a 10. évfolyamot az előzetes tanulmányok beszámításával szakképesítés-elágazáson ismételheti, ha egyébként nincs lehetősége ugyanazon a szakképesítésen ismételni (pl: 31 582 21 0010 31 03 víz, csatorna –és közmű rendszerszerelő ill. 34 582 09 központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő).

- Mivel az iskolai rend, fegyelem, továbbá iskolánk hírneve többet ér, szakiskolába nem veszünk át elégtelen tanulmányi eredményű, fegyelmi büntetéssel, ötnél több igazolatlan hiánnyal rendelkező tanuló (szükséges a bizonyítványok és az osztálynapló másolat bemutatása).

A külföldön megkezdett és befejezetlen tanulmányok a magyar köznevelés iskolarendszerében folytathatók.

A tanulmányok beszámításáról, továbbá a tanuló felvételéről az iskola igazgatója dönt.

Ha a beszámítás kérdésében az iskola igazgatója nem tud dönteni, beszerzi az oktatásért felelős miniszter, szakképzés esetén a szakképzésért felelős miniszter véleményét.

II. Helyi tanterv

2.1. A kerettanterv által meghatározott óraszám felett kötelező tanórai foglalkozások, továbbá az azon felüli a nem kötelező tanórai foglalkozások tananyaga, a kötelezően vagy szabadon megválasztható tanórai foglalkozások megnevezése és óraszámja

A helyi tantervünk tartalmazza a kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások megnevezését, a megtanítandó és elsajátítandó tananyagot.

Szakközépiskolában az erre fordítható heti időkeret évfolyamonként 4 óra. Főszabály szerint e 4 órát arányosan a 4 kötelező érettségi tantárgy (magyar nyelv és irodalom, matematika, idegen nyelv és történelem) kapja, azzal a kitételrel, hogy 9. és 10. évfolyamon a történelem helyett az informatika kap plusz 1-1 órát.

Célunk a minél eredményesebb érettségi felkészítésen túl, a tanulók napi boldogulásához szükséges informatikai felkészítése.

Támogatjuk a tehetség felismerését, fejlesztését a tanórán, iskolai foglalkozáson és az iskolán kívül is. A csoportfoglalkozások ezen igényeket is kötelesek kielégíteni.

Iskolánkban a csoportbontás a következő elvek szerint történik:

- 30 fős illetve annál nagyobb létszámú osztályok esetén matematikából, magyar nyelv és irodalomból,
- a tanult idegen nyelv szerint,
- szakmaterület szerint,
- informatikából.

Helyi tantervünk az egyes tantárgyak kifejtésénél tartalmazza továbbá nem kötelező, szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését és óraszámát.

A ilyen foglalkozásokat tartó pedagógus csoportnaplót vezet, melyben rögzíti a foglalkozás témáját, a résztvevők számát.

Szükség szerint, min. 10 fős tanulói igény esetén, a fenntartó jóváhagyásával.

Iskolánk tanulói igény szerint a következő szakkörökből válogathatnak:

- matematika
- természettudományi
- irodalmi színpad
- Versmondó Műhely
- Rajz szakkör
- Honismereti szakkör
- Kortörténeti szakkör
- Faipari szakkör
- Idegen nyelvi szakkör
- Sportkör:
  - kosárlabda
  - férfi kézilabda
  - női kézilabda
  - atlétika
  - röplabda
- VÉSZ (Veszprémi Építész Szakkollégium)

Ezen szakkörök az igényeknek megfelelően minden évben bővíthetnek, változhatnak. A fenti szakkörök évente részt vesznek versenyeken, rendezvényeken, tanulói kiállításokon, valamint a számukra meghirdetett és megszervezett pályázatokon, kulturális bemutatókon.

A célokat és feladatokat, a munka menetét, a heti óraszámokat a szaktanárok tervezik s terjesztik elő munkaközösségen belül, hogy később az iskola igazgatója a lehetőségek tükrében meghozza döntését a felsorolt tényezőket szem előtt tartva, tekintettel azok végrehajthatóságára.

2.2 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevételi lehetőségének biztosításának kötelezettségét

Tankönyvet a hivatalos tankönyvjegyzékből rendelünk. A tankönyvet a pedagógus választja, de a munkaközösségen belül konszenzusra kell jutni, hogy egy adott tantárgyból ugyanazon évfolyamon ugyanolyan tankönyv legyen. A tankönyvet rendelő munkaközösség figyelembe veszi a kerettantervi követelményeknek való megfelelést, az érettségi és a szakmai vizsgakövetelményeket, a tankönyv árát, komplexitását, tartósságát, a megrendeléséhez kapcsolódó kiadói kedvezményeket.

A tankönyvjegyzékében nem szereplő tankönyvekről és segédletekről az iskolai tankönyvellátási szabályzatban meghatározottak szerint tesznek javaslatot a szakmai munkaközösségek. Ezen tankönyvek a könyvtári állományba kerülve, tankönyvkölcsönzés formájában segítik a tanulás és a tanítás folyamatát.

Tankönyvrendeléskor tekintettel kell lenni a tanulóknál már kézben lévő, ill. a könyvtárban már meglévő tankönyvekre.

A tanulók tankönyvekkel és tanulmányi segédletekkel történő ellátásában az iskolai könyvtár ad segítséget, az alábbiak szerint:

- a könyvtár kölcsönözhető állományában rendelkezik kellő példányszámban a kötelező és ajánlott olvasmányokkal, értelmező kézi-szótárakkal, szinonima-szótárakkal, matematikai és fizikai feladatgyűjteményekkel, idegen nyelvi kézi-szótárakkal, általános- és szaklexikonokkal, nagy-szótárakkal és kézikönyvekkel. Ezek beszerzéséhez, bővítéséhez a szakmai munkaközösségek vezetői adnak javaslatot.
- A könyvtár biztosítja az írásbeli és szóbeli érettségi, illetve szakmai vizsgákhoz az előírt köteteket.
- A tartós tankönyvek beszerzésére a szakmai munkaközösségek vezetőinek javaslata szerint az igazgatóhelyettesek készítenek tervezetet, amelynek alapján a könyvtáros rendeli meg, bevételezi a nyilvántartásba, kiosztja a tanulóknak, év végén visszaszedi.
- A könyvtár rendelkezik tankönyvállománnyal, amelyből a tanév közben más iskolából érkező tanulók is hozzájuthatnak az iskolánkban használt tankönyvekhez.
- Iskolánkban az ingyen tankönyvi ellátás tankönyvkölcsönzés formájában valósul meg a törvényben előírtak szerint a jogosultak számára.

2.3. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Az Nkt 27.§ alapján Iskolánk minden olyan osztályában ahol közismereti oktatás folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt óra keretében az órarendbe 100%-osan beépítve.

A heti 5 órából legfeljebb heti 2 óra a következőképpen váltható ki:

Az igazgatónak címezve kérvényt kell benyújtani, a heti 2 testnevelés óra alóli felmentésről! Melyben kérését indokolja és a szükséges dokumentumokat csatolja. Ezt követően az igazgató határozatban tájékoztatja a kérvény benyújtóját döntéséről.

Elfogadható dokumentumok:

- A tanuló sportegyesületi tagsággal vagy amatőr sportolói sportszerződéssel rendelkezik.
- A tanévre érvényes versenyengedéllyel rendelkezik.
- Sportszervezete által kiállított igazolást mutat be, melyben igazolják a legalább heti 2 óra szervezett keretek közötti rendszeres edzést.

2.4. A választható tantárgyak, foglalkozások, ezek esetén a pedagógusválasztás szabályai

Szakközépiskola esetén, az érettségi vizsgán a tanuló a következő vizsgatárgyakból ad számot tudásáról:

- a) magyar nyelv és irodalom,
- b) történelem,
- c) matematika,

- d) idegen nyelv – a nemzetiségi nevelés-oktatásban részt vevők számára anyanyelv és irodalom,
e) kötelezően választandó vizsgatárgy, **ágazatba sorolt szakközépiskola esetében a szakmai alapismeret.**

Szükséges számú (10 fő) jelentkező esetén tudja az iskola vállalni **emeltszinten** a vizsgára való felkészítést, a **kötelező és szakmai érettségi vizsga tantárgyakból**, azon tanulók számára, akik ténylegesen emeltszinten szándékoznak érettségi vizsgát tenni. Amennyiben a jelentkezők létszáma nem éri el a 10 főt, úgy a felkészítést tehetséggondozás címén vállaljuk.

Az alábbi **választható** tantárgyakból ajánlunk fel közép- és emelt szintű felkészítést: **rendészetalapismeretek, katonai alapismeretek, fizika, informatika, testnevelés.**

Középszintű érettségi vizsgára történő felkészítés esetén legalább százharmincnyolc órát (*legalább két évfolyamon legalább heti két órát*), **emelt szintű** érettségi vizsgára történő felkészítés esetén pedig legalább kettőszázhetvenhat órát a felkészítésre helyi tantervében biztosítani kell.

Amennyiben a jelentkezők létszáma nem éri el a 10 főt, úgy a felkészítést tehetséggondozás címén vállaljuk.

A kötelező és a kötelezően választandó mellett további vizsgatárgyakból is tehető érettségi vizsga, amelynek helyi tantervi követelményeit a tanuló teljesítette.

2.5. Az érettségi vizsgatantárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei

Az egyes **érettségi** vizsgatárgyak **témaköreit** lásd az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002 (V.24.) OM rendeletben.

2.6. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése, formái

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló értékelésének és minősítésének követelményei, értékelésének és minősítésének formái

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

Az elméleti oktatás tantárgyaiban az egyes tantárgyak esetébena tanulót a heti óraszámnak megfelelő arányú érdemjeggyel kell minősíteni.

- heti 1-2 óra esetében félévente 3-4,
- heti 3-4 óra esetében 6-7 érdemjegy,

ebből,

- heti 1-2 óra esetén 1,
- heti 3-4 óra esetén 2 önálló összefüggő szóbeli teljesítmény legyen.

A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből, azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére, amelyekből későbbi tanulmányaik során a tanulók szóbeli vizsgát kötelesek tenni (illetve tehetnek).

Az érdemjegy megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor fegyelmezési eszköz nem lehet.

Az érdemjegyeket az elbírálás időpontjában az osztály/csoportnaplóba, az ellenőrző könyvbe folyamatosan kell bejegyezni.

A szaktanárok az értékelés rögzítésére tanév közben a naplót, és az ellenőrző könyvet, használják.

A szorgalmi idő befejezése előtt legalább egy hónappal értesíteni kell azokat a szülőket (ellenőrző, levél útján), akiknek gyermekei valamely tantárgyból elégtelen osztályzatra áll.

Az osztályzatok jellegüknek megfelelő súllyal, ill. arányban szerepelnek az év végi osztályzat megállapításánál. Az érdemjegyek súlyozása szaktanári döntés függvénye, azzal a feltétellel, hogy annak szempontjait **a szaktanárnak a tanév elején közölnie kell.**

Az év végi osztályzat nem térhet el lényegesen az évközi osztályzatoktól.

A félévi és év végi érdemjegy számításának alapelve, hogy 5 tizedtől meg lehet, 7 tizedtől meg kell adni a jobb jegyet,

A tananyag feléből legalább elégséges osztályzatot kell kapni ahhoz, hogy a félévi, ill. az év végi osztályzat elégséges legyen.

A tanuló joga, hogy tisztában legyen a vele szemben támasztott követelményekkel, ezért:

- a tanulókkal tantárgyanként ismertetni kell a velük szemben támasztott követelményeket tanév elején, az első héten - ez a szaktanár feladata,

- a szülőknél megismerés céljából hozzáférhetővé kell tenni a követelményeket – a szaktanár, és az osztályfőnök feladata.

A pedagógus joga, hogy értékelje, minősítse a tanuló tudását.

Értékelési formák:

Diagnosztikus értékelés célja: helyzetfeltárás, az egyénre, csoportra szabott nevelési-oktatási stratégia kialakítása.

Formatív értékelés célja: a folyamat közbeni irányítás, segítség, korrekció – szöveges formában, mindig a gyermek konkrét tennivalóját jelöljük ki.

Szummatív értékelés célja: összegzés, adott téma, tantárgy, időszak vagy tanév eredményességének megállapítása.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

a) a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),

b) a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),

c) a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, az osztályfőnök, gyakorlati képzés szervezője által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

A **gyakorlatioktatás** tantárgyaiban a tanulót minden új alapl művelet, technológia stb. tanulásának és minden összetett munkának a befejezése után érdemjeggyel kell minősíteni. A gyakorlati oktatás havi osztályzatait az osztályfőnök vezeti át az osztálynaplóba a munkanaplókból.

Ha a tanuló gyakorlati képzését nem az iskola tartja, a gyakorlati képzés keretében végzett tevékenységével összefüggésben teljesítményét, magatartását és szorgalmát a gyakorlati képzés szervezője értékeli. A tanuló félévi és év végi osztályzatát a gyakorlati képzés szervezője állapítja meg és a nevelőtestület dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről, szakmai vizsgára bocsátásáról.

A **magántanulót** – az iskolában vagy azon kívül folyó gyakorlati képzés kivételével – az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni. Az iskolai rendszerű szakképzésben a magántanulóakra vonatkozó részletes szabályokat a szakképzésre vonatkozó jogszabályok határozzák meg.

Az, **akit felmentettek** a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, az igazgató által meghatározott időben, és a nevelőtestület által meghatározott módon ad számot tudásáról.

A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesítheti,

a) az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő,

b) a gyakorlati képzés kivételével egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól.

A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya:

Az írásbeli beszámoltatás formái: a) röpdolgozat, b) témazáró dolgozat, c) házi dolgozat,

a) **Aröpdolgozat** néhány óra tananyagának írásos (rövid) számonkérése. A röpdolgozat írását előre nem kell bejelenteni, néhány rövid kérdést tartalmazhat. Megoldására – a kérdések számától függően- megfelelő idő biztosítandó. A kérdéssor lehet egy irodalmi mű (regény) rövid tartalmának leírása, egy megtanult vers leírása, lehet egy kitöltendő teszt kérdéssor, szó-dolgozat, de lehet a (tankönyvhöz rendszeresített) munkafüzetben megjelölt feladatok megoldása. A röpdolgozatot a tanár köteles a következő tanóraa kijavítani, az osztályzatokat az osztálynaplóba beírni. A röpdolgozat jegy egy szóbeli felelethez hasonló súlyú a tanuló tudásának értékelésében.

b) **Atémazáró** dolgozat egy nagyobb tananyagrészt, egy fejezet végén a tananyag elsajátítását ellenőrző dolgozatforma. A témazáró dolgozat írását a tanár köteles legalább egy héttel (lehetőség szerint) korábban -a megfelelő felkészülés érdekében- előre jelezni. A dolgozatban szereplő feladatok, kérdések számától, súlyától függően, a megoldásra a tanár által szükségesnek időt kell biztosítani. A témazáró dolgozat írását megelőzően a tanár köteles jelezni a dolgozat írásánál használható segédeszközöket. Például, szöveggyűjtemény, függvénytábla, számológép. A témazáró dolgozatot a tanár köteles 10 napon belül kijavítani, az értékelés, az osztályozás szempontjait ismertetni. A témazáró dolgozat osztályzata a tanuló tudásának értékelésénél súlyozottan számít (tekintettel egy nagyobb tananyagrészt elsajátítását méri). A tanár az osztálynaplóban a témazáró dolgozat jegyeit megkülönböztetett színnel (például piros) köteles bejegyezni. Egy osztályban egy tanítási napon két témazáró dolgozatot lehet íratni. A tanár ezt a szándékát az osztálynaplóban előre köteles bejegyezni, és az osztályban tanító tanárokkal, vagy az osztályfőnökkel az időpontot egyeztetni. A témazáró dolgozatokat a tanár köteles a tanév végéig megőrizni.

c) **Aházdolgozat** egy a tananyaghoz kapcsolódó, a tanár útmutatásai alapján otthon elkészítendő feladat. Lehet egy irodalmi mű (esszé) értelmezése, egy szakrajz elkészítése. A házi dolgozat osztályzatát, a tanuló tudásának értékelésénél, a témazáró dolgozathoz hasonlóan, súlyozottan kell figyelembe venni.

Az írásbeli számonkérések százalékos eredményeinek átváltása érdemjegyre, az alábbiak szerint történik:

szakközépiskolában:

30%-tól	elégséges (2)
50%-tól	közepes (3)
70%-tól	jó (4)
85%-tól	jeles (5)

szakiskolában:

51%-tól	elégséges (2)
61%-tól	közepes (3)
71%-tól	jó (4)
81%-tól	jeles (5)

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.

Az otthoni felkészüléshez a tanár a tanórán tanult tananyag elsajátításához írásbeli és szóbeli feladatokat adhat meg.

- Az írásbeli feladat lehet: a tananyaghoz kapcsolódó számításhoz kapcsolódó feladat megoldása (például a tankönyvhöz rendelt munkafüzetben), az előre megadott tananyaghoz kapcsolódó kérdés írásban történő megválaszolása. Az írásbeli otthoni, tanulószobai feladatok megoldása nem igényelhet (átlagos tanulási teljesítmény figyelembevételével) tantárgyanként 30 percnél nagyobbidőfordítást.

- A szóbeli felkészülés a tanórán vett tananyag megtanulásához, elsajátításához szükséges. A tanár a tananyag pontos megjelölésével jelezze (például tankönyv oldaltól- oldalig anyagrész) az elsajátítandó tananyagot.

A tanuló az egyes évfolyamok, továbbá az érettségi vizsga, a szakmai vizsga követelményeinek teljesítéséről bizonyítványt kap. A bizonyítvány tartalmazza az általa tanúsított végzettségnek, szakképzettségnek a Magyar Képesítési Keretrendszer, valamint az Európai Képesítési Keretrendszer szerinti besorolását az erről szóló kormányrendelet alapján. A bizonyítvány és a bizonyítvány kiállításának alapjául szolgáló irat közokirat.

Az iskolában csak olyan bizonyítványnyomtatvány, valamint bizonyítvány kiállításához szükséges nyomtatvány alkalmazható, amelyet az oktatásért felelős miniszter, szakképesítést tanúsító bizonyítvány esetén a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter jóváhagyott. A bizonyítványnyomtatvány és a bizonyítvány kiállításának alapjául szolgáló nyomtatvány előállításához, forgalmazásához az oktatásért felelős miniszter, szakképesítést tanúsító bizonyítvány esetén a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter engedélye szükséges.

Az iskolai nyomtatványok – az év végi bizonyítvány és az állami vizsga teljesítéséről kiállított bizonyítvány kivételével – az oktatásért felelős miniszter, szakképesítést tanúsító bizonyítvány esetén a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter által jóváhagyott rendszer alkalmazásával, a személyiségi, adatvédelmi és biztonságvédelmi követelmények megtartásával elektronikus úton is elkészíthetők és tárolhatók. A bizonyítvány kiállításának alapjául szolgáló nyomtatványt ebben az esetben is elő kell állítani nyomtatott formában, és meg kell őrizni.

A kiadott érettségi bizonyítványokról és a szakképesítést tanúsító bizonyítványokról – a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint – központi nyilvántartást kell vezetni.

2.7. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban a **csoportbontás** a következő elvek szerint történik:

- 30 fős illetve annál nagyobb létszámú osztályok esetén matematikából, magyar nyelv és irodalomból,
- a tanult idegen nyelv szerint,
- szakmaterület szerint,
- informatikából.

Helyi tantervünk az egyes tantárgyak kifejtésénél tartalmazza továbbá nem kötelező, szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését és óraszámát.

A ilyen foglalkozásokat tartó pedagógus csoportnaplót vezet, melyben rögzíti a foglalkozás témáját, a résztvevők számát.

Szükség szerint, min. 10 fős tanulói igény esetén, a fenntartó jóváhagyásával.

Egyéb foglalkozások:

- szakkör, sportkör (lásd 2.1. pont alatt),
- a tanulmányi ösztöndíjjal támogatott hiányszakképzésekben 2,51 alatti átlagot elérők számára a törvényi előírásnak megfelelően kötelező felzárkóztatást tartunk,
- igazgatói határozat alapján az SNI/BTM tanulók számára egyéni fejlesztő órát (órákat) tartunk.

2.8. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés szakos pedagógusok végzik az iskola összes osztályában évente két alkalommal (őszi és tavaszi időszak).

Ehhez munkaközösségünk az országosan ismert „Mini Hungarofit” tesztrendszert alkalmazza.

A tanulók teljesítményének mérése fontos feladat, cél a fizikai teherbíró képesség növelése az évek folyamán. El kívánjuk érni, hogy a tanulók saját egészségük megőrzésének érdekében maguk is érdekelték legyenek ennek fejlesztésében. Kialakuljon bennük az igény a sportolásra, testmozgásra és az egészséges életmód megtartására.

A mérés megkezdése előtt a testnevelők tájékoztatják a tanulókat a mérés szükségességéről. A mérést bemelegítés előzi meg. A próba előtt, és annak végeztével a tanulók megméri a pulzusszámukat.

A „Mini Hungarofit” mérés részei (1+4 motorikus próba):

I. Az aerob állóképesség mérése Cooper teszt segítségével:

- Futás (12 perc)

A hosszú távú állóképesség műszer nélküli mérésének, ellenőrzésének egyik világszerte elfogadott módszere. Lényege, hogy 12 perc alatt a lehető leghosszabb távot teljesítsük futással.

II. Az erő, erő-állóképességének mérése:

- Helyből távolugrás: az alsó végtag dinamikus erejének mérése
- Hason fekvésből törzsemelés: a hátizom erő-állóképességének mérése
- Fekvőtámaszban karhajlítás nyújtás: a vállöv- és a kar erejének, erő-állóképességének mérése
- Hanyattfekvésből felülés (térdérintéssel): a csípőhajlító és a hasizmok erő-állóképességének mérése

A mérés befejezése után a testnevelő tanár és a tanulók közösen megbeszélnek, illetve kiértékelik az eredményeket.

Az évente ismétlődő mérések alkalmával a tanulók folyamatosan nyomon követhetik fejlődésüket, így felnőtté válásukig megismerik fizikai teljesítőképességük állapotát és annak javításának lehetőségeit.

2.9. Az egészségnevelés és a környezeti nevelés elvei

Céljaink:

Az ember és a természet kölcsönös egymásrautaltságának megismertetése tudatosítása a globális gondolkodás, a korszerű ökológiai szemlélet kialakítása.

Az egészséges életvitel fontossága, a környezeti és civilizációs ártalmak felismertetése (rendszeres testmozgás, túrák, betegséget megelőző tevékenységek)

A természeti és a mesterséges környezet ápolása és megóvása

A mindennapos testedzés változatos lehetőségeinek megteremtése az iskolában.

Alakuljon ki a tanulóknál a szűkebb és környezetéért (lakóhelye) felelős tevékeny magatartás.

Tudatosítsuk a tanulóknál, hogy ne ártsanak önmaguknak, ne tegyék ki veszélynek sem testüket, sem lelküket, kerüljenek minden olyan ártalmat, amely egészségüket veszélyezteti.

A diákok az egészségfejlesztés terén szerzett ismereteik, készségeik és jártasságaik birtokában felismerjék a kiegyensúlyozott életmód és életvitel jelentőségét saját egészségük szempontjából.

Legyenek tisztában azzal, hogy az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, és szociális jóllét állapota, valamint, hogy a mindennapi életvezetés, az életmódbeli szokások fogják döntő mértékben meghatározni későbbi egészségi állapotukat, életkilátásaikat.

Csak megfelelő ismeretek, új szemlélet teszi lehetővé annak felismerését, hogy a környezetvédelem nem öncélú tevékenység, hanem önmagunk, társadalmunk, anyagi és szellemi javaink védelmére, utódaink egészségének, a jövő nemzedékek életfeltételeinek megmentésére, megjavítására irányul.

A megvalósítás módjai

A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon megtervezi egészségfejlesztési programja keretében. Minden tanévben egy alkalommal „Egészség napja” elnevezéssel a diáknapi keretében programot szervezünk diákjainknak, ahol vetélkedő és egyéb formában adnak számot e témában való jártasságukról.

Az egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

Az egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszerzi:

- a, az intézményben dolgozó szakpszichológus,
- b, az iskola egészségügyi szolgálat,
- c, amennyiben működik, a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményét.

Intézményünkben valamint intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken alkohol- és dohánytermék nem árusítható.

Kiemelt szerepe van a természettudományos tantárgyak, testnevelés, szakmai ismeret, anyagismeret munkavédelem tantárgyak tanárainak a gyakorlati oktatóknak valamint az osztályfőnököknek és a kollégiumi nevelőknek.

A biológia tantárgy keretén belül a tanulók elsajátítják az élőlények - köztük az ember - életfeltételeit, a szervezetük működését, a leggyakoribb betegségeket, fertőzéseket és ezek megelőzésének módjait.

A kémia tantárgy tanulása során foglalkoznak a vegyszerek legfontosabb tulajdonságaival, kezelésükkel, felhasználásukkal, tárolásukkal, környezeti veszélyeikkel, megsemmisítésük módjaival.

A földrajz tantárgy tanulása során a tanulók megismerik a globális világproblémákat, azok természeti és társadalmi következményeit, az egyéni és közösségi felelősség szerepét.

A szakmai elméleti és a gyakorlati oktatáson a tanulók megismerkednek a választott mesterségük során alkalmazott anyagok használatával a balesetek megelőzésével a gépek szakszerű használatával, a keletkezett hulladékok tárolásával, hatástalanításával.

Az iskola minden pedagógusa az oktató-nevelő munkája során minden lehetőséget kihasznál arra, hogy a diákokat egészséges életmódra és környezete védelmére, szépítésére nevelje.

Az osztályfőnöki órákon a következő témakörök kapcsolatosak az egészségnevelési és a környezetnevelési programmal.

Fizikai egészség

- a testi-lelki egészség és a környezet harmonikus kapcsolatának kialakítása
- a természetes és mesterséges környezet hatása az emberi egészségre, az ember pozitív és negatív hatása az ember környezetére
- helyes szabadidős szokások kialakítása, mozgás és személyes higiéné
- egészséges táplálkozás, egészséges ruházkodás, elsősegélynyújtás

Az intézmény vezetője megállapodást köt az iskolában működő élelmiszerárúsító üzlet működtetésére, és döntéséhez beszerzi az iskola-egészségügyi szolgálat szakvéleményét. Az iskola-egészségügyi szolgálat abban a kérdésben foglal állást, hogy az árukínálat megfelel-e az egészséges táplálkozásra vonatkozó ajánlásoknak. az iskola vezetője nem köthet megállapodást, ha a szolgálat szakvéleménye szerint az árukínálat nem megfelelő, kivéve, ha az iskolai, kollégiumi szülői szervezet a megállapodás megkötését támogatja.

Az intézményben üzemelő élelmiszer-árúsító üzlet nyitvatartási rendjének és az áruautomata működtetési időszakának a megállapodásban történő meghatározásához a nevelési-oktatási intézmény vezetője beszerzi a fenntartó, az iskolai, kollégiumi szülői szervezet, közösség és az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat egyetértését.

Szociális egészség

- az ideális emberi kapcsolatok megvalósítása
- a sikeresség biztosítása a jól működő család
- az egyén, a család és a társadalom egészséges kapcsolata
- a szomatikus egészség megőrzése a saját és a társadalom által biztosított rendszerek igénybevételeivel (eü. ellátás lehetőségei)
- a káros szenvedélyek - környezeti hatásuk az emberi kapcsolatok alakulására
- a barátság, mint a kapcsolatrendszer alapja
- konfliktusok a kapcsolati rendszerben
- életet veszélyeztető tényezők

- másság és tolerancia, pszichés betegségek
- a szenvedélybetegségek, az alkoholfogyasztás, a drogok és a dohányzás egészséget károsító hatásai

Szerelem, szex

- a serdülés, felkészülés a családi életre
- a szexuálisan terjedő betegségek

Élettechnikák

- a reális önkép kialakítása, a kritikai érzék tudatos fejlesztése.
- önértékelés, önismeret, önkritika mások kritikájának elfogadása alapján
- az előítélet fogalma és káros következményei

A témák feldolgozása különböző módszerekkel történik: (szituációs játékok, gyűjtőmunka, csoportmunka, külső előadó, film)

A testi nevelés a fizikai kondíció, állóképesség javításának aktív szinterei:

A testnevelés órák, kondicionáló terem, iskolai sportkörök, sportegyesületek, úszás, kerékpározás, futás, iskolai bajnokságok, városi bajnokságok, túrázás.

A testnevelő tanárok évente felméri a diákok fizikai erőletét, állóképességét, teljesítményét. Ennek kimutatásához a Mini Hungarofit, 1+4 motorikus próbát alkalmazza.

Nkt 27.§ alapján a mindennapos testnevelésről

Iskolánk minden olyan osztályában ahol közismereti oktatás folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt óra keretében az órarendbe 100%-osan beépítve.

A rendszeres mozgás csoportos végzése nemcsak fizikailag, hanem lelkileg is erősíti a tanulókat. Baráti kapcsolatok alakulnak ki, fokozódik a felelősségérzet, javul a közösségi szellem.

Fontos feladata van az egészséges életmódra nevelésben az iskolai orvosnak, a védőnőnek és a főállású ápolónőnek:

- felméri a tanulók egészségi állapotát,
- a beteg tanulókat megvizsgálják, szükség esetén szakorvoshoz irányítják,
- elbírálja a tanulók pályaalkalmasságát,
- beadja a kötelező védőoltásokat,
- propagálja a fakultatív védőoltásokat (hepatitis, influenza),
- elsősegélyt nyújt rosszullét és baleset esetén,
- egészségügyi előadásokat tart (drog prevenció),
- kortárs segítő tanfolyamokat szervez.

A testi épség megóvását biztosítják a rendszeres balesetvédelmi oktatások, a munkavédelmi felszerelések alkalmazásai.

A rendszeres táplálkozás is az egészséges életmód része. Az iskolai menzán lehetőség van meleg étkezés igénybevételére. Sajnos a tanulók nem túl nagy számban élnek ezzel a lehetőséggel. Folyamatos meggyőzésre van szükség.

A lelki egészség megőrzésében az osztályfőnökökön kívül az iskolai pszichológusnak van fontos szerepe.

Igény esetén a problémák megoldásához lelkipásztor segítségét is lehet kérni.

Folyamatos a kapcsolattartás a gyermekvédelmi szakszolgálatokkal.

A környezeti nevelés nem választható el az egészségneveléstől, mert csak tiszta, gondosan ápolat, megóvott környezetben lehet egészségesen élni.

A környezet védelmében a tanulók aktívan részt vesznek:

- osztálytermek dekorálása, rendben tartása
- építőipari szakmák tanulói végzik az évenkénti fertőtlenítő meszelést
- ajtók, ablakok festését, épület átalakítását
- függönyök varrását, bútorkészítést stb.
- biztosítják a gyakorlati munkahelyek tisztaságát
- részt vesznek a szelektív hulladékgyűjtésben (elemek gyűjtése, alumínium dobozok gyűjtése)
- épületek felújítása (megrendelés alapján)
- környezetvédelmi versenyeken való részvétel

Az aktív tevékenység hozzájárul ahhoz, hogy a diákok jobban értékeljék a szép, igényes környezetet.

Az osztálykirándulások a szabadidő hasznos eltöltése és a közösségi életre nevelés mellett a környezeti nevelést is szolgálják.

Az iskolai egészségvédelem prioritásai az alábbiak:

- egészséges táplálkozás, illetve a táplálkozással összefüggő betegségek megelőzése,
- drog- és alkoholprevenció,
- fiatalkori dohányzás csökkentése,
- a rendszeres testmozgás és sport tevékenység támogatása.

2.10. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülése iskolánkban

Az iskola olyan színtér, mely a diákokat jogaik és kötelességeik gyakorlása közben bevezeti a nagyobb társadalom szabályainak elsajátításába. Fontos, hogy egyenlően gyakorolhassák jogaikat, az iskola szolgáltatásaihoz egyformán hozzájussanak, létesítményeit használhassák. Ugyanakkor társadalmi szinten érzékelhető a gyermekek érzelmi és gazdasági elhanyagolása, melynek kompenzálására - lehetőségéhez mérten - segítséget ad iskolánk.

Minden pedagógus kötelessége, hogy közreműködjön a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. A pedagógusok, illetve a diákok jelzésére az **osztályfőnök** pszichológus segítségével, feltárja a problémákat, kidolgozza a megoldási javaslatot, és az igazgató felé továbbítja.

A pedagógus védelmi tevékenysége három területre terjed ki a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére.

a.) A gyermek fejlődését veszélyeztető okok **megelőzése**

A megelőzés olyan pedagógiai tevékenységet jelent, melynek célja az, hogy megelőzze, elhárítsa vagy enyhítse azokat a gyermekre ható károsodásokat, amelyek egészséges személyiségfejlődését megzavarják vagy meggátolják; másrészt segítse azoknak a pozitív hatásoknak az érvényesülését, amelyek hozzájárulnak a gyermek társadalmilag is értékes képességeinek kibontakoztatásához és kifejlesztéséhez.

b.) A gyermek fejlődését veszélyeztető okok **feltárása**

A gyermek fejlődését veszélyeztető okok feltárásának az a célja, hogy a gyerekek problémáit az iskola és a gyermekjóléti szolgálat minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. A gyermek fejlődését veszélyeztető okok feltárásakor a problémák súlyossága alapján különböztethetjük meg a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű gyermekeket. A veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű gyermekek nem sorolhatók azonos kategóriába. A tanuló hátrányos helyzetét valamilyen környezeti tényező (többnyire a tanuló egészségügyi állapota, vagy a család iskolázottsági, jövedelmi helyzete) okozza, melynek következménye a tanuló esélyegyenlőtlensége. A veszélyeztetettség következményeként a tanulószemélyiségének károsodása várható.

c.) A gyermek fejlődését **veszélyeztető** okok megszüntetése

Az iskola, illetve a pedagógusok feladata közé tartozik az is, hogy részt vegyenek a tanulófejlődését veszélyeztető okok megszüntetésében. Ennek érdekében a nevelési-oktatásiintézménynek együtt kell működnie a gyámhatósággal, a lakóhely szerinti családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatókkal, a háziorvossal, az iskolaorvossal, a védőnővel, a nevelési tanácsadóval, a rendőrséggel, a Kormányhivatallal, a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

Ennek törvényi hátterét a Gyermekek védelméről szóló 1997. évi XXXI. törvény, és azok végrehajtási jogszabályai adják, melynek értelmében az iskola is a gyermekek veszélyeztetettségét jelző rendszerének tagja, a pedagógus felelősségével.

A pedagógusnak többek között az is feladata, hogy a külső segítséssel túl az iskola falain belülségen segítse a veszélyeztetettség megszüntetését, vagy legalábbis ellensúlyozását. E feladatának a nevelési-oktatási intézmények pedagógiai munkája részeként, pedagógiai munkája révén tud eleget tenni.

Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülése az oktatás és képzés területén

Az oktatás és képzés területén is érvényesíteni kell az egyenlő bánásmód követelményét, különösen

- az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
- az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- a teljesítmények értékelése,
- az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés
- az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés,
- az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.
- az intézmény létesítményeinek, eszközeinek használatával kapcsolatban,
- az ingyenesen elérhető foglalkozások, képzésekkel kapcsolatban.

2.11. A tanuló jutalmazása, a tanuló magatartása és szorgalma értékelésének elvei

A tanulót a tőle elvárhatónál jobb teljesítményéért, versenyeredményéért, többletmunkájáért szaktanára és/vagy osztályfőnöke javaslatára az intézmény házirendjében foglaltak szerint jutalmazzuk (bővebben lásd ott).

A tanuló **magatartásának** és **szorgalmának** értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíti. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

A magatartás és szorgalom jegyek megállapításának konkrétumairól iskolánk házirendje szól.

Ezen jegyekmegállapításának alapja a tanulmányi eredmény, az órai, a közösségi munka, az igazolatlan hiányzások mértéke, fegyelmi vagy jutalmazási bejegyzések.

Alapelv, hogy félévkor vagy év végén elégtelen osztályzatot kapott tanuló nem lehet példás magatartású, továbbá a magatartás és a szorgalom jegy között kettőnél nagyobb különbség nem lehet.